

Disco

Submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of

Master of Arts in Creative Writing

of

Rhodes University

by

Nathan Trantraal

November 2018

Inhoudsopgawe

WHERE THE WILD THINGS ARE.....	6
SILLY SYMPHONY.....	10
MIKEY EPISODE 1: SILLY SYMPHONY.....	10
MIKEY EPISODE 2: DIE CASTLE OFFIE BLACK?.....	12
JANUARY HAS APRIL SHOWERS.....	14
ARABY.....	15
INSOLUBLE.....	16
BISHOP LAVIS 2049	18
I'VE SEEN THE FUTURE AND IT'S HOPELESS.....	21
DIE AVONTURE VAN BOY.....	24
SHMILEY VS MACHINE JAN.....	25
GAUDY GIRLS EN CRAVEN A.....	27
JONG LAITIES.....	29
MISERABEL.....	31
MOENIE JOÚ PROBLEEM MÝNE MAAKIE.....	33
KENNY G.....	34
MEADOW	36

EMOSIES	37
QUANTUM PHYSICS	40
DIE EESTE VYF	41
VEDRINK.....	44
DIS DIE A EN DIE B EN DIE C	45
COMICS	47
WATTIE BOEM GEDINK ET.....	49
DE GRUDGE.....	50
BMX.....	53
GTI.....	54
GORDIAN KNOT.....	56
GOOFBALL	58
PETIT ROUX.....	60
DIE IS NET OM TE SÊ	63
U CAN'T TELL ME	64
PRAAT MEMORY.....	67
AMMEL IN ÔS FAMILIE	69
PLANNE VI POLLSMOOR	71
DIE EESTE SCREAM.....	72

POERIENG	73
PALIMPSEST.....	75
SWING LOW.....	78

I wish my father and mother had lived respectable lives and sent me to college so that I could spend my time in bars and cafeterias telling everyone how I admired Camus for his daily invitation to suicide and Hemingway for risking the bull's horn in the side. I know if I had money and time I'd be superior to every student in New York in the despair department though I could never mention any of this to my mother because she'd say, Arrah, for God's sake, don't you have your health and shoes and a fine head o' hair and what more do you want? -Frank McCourt, 'Tis

*Pride destroyed me man
And I didn't know the deal
Said I'm sad I'm gonna cry
Scaring the devil in me*

-Amen Dunes, Miki Dora

*When I was a child I had a fever.
My hands felt just like two balloons.
Now I got that feeling once again.
I can't explain, you would not understand.
This is not how I am.
I have become comfortably numb.*

-Pink Floyd, Comfortably Numb

Where the Wild Things Are

vi Winnie

Ek kom lee Nelson Mandela is dood
inne hys in Paris
Ôs hosts is Marianne,
’n Parisian-American
en haa man Robbie,
’n South African expatriate

Ammel sit geskok virre sekonde
En ek voel dai discomfort
wat ek voel as iemand vi jou ’n gift
gie wat jy nie wil hê nie
Ek sit en try om my gesig
muscles in formation
te marshall virre proper
show van emotions
Agterie godyn
nudge ek myself vorentoe
Soesie teacher mettie kind
wie skaam is om op stage te gan

My neurosis is my advisor
en it sê nou vi my daa isse expectation
op my, asse donke pesoon om
extraordinarily sad te wies
Minor panic accost my
Soes as jy voo jou hys staan

en jy sê 'Ek is sieke my keys is hie'
tewyl jy krap inne oovol sak
En ammel vi jou politely wag
om oep te maak

As ek maa net kan gesêrit
moenie sad wiessie,
'n legend se dood
isse rite of passage
Hy moet doodgan soedat
hy wee gebore kan wôd
Die regte icon wôd
twie kee gebore
Ees yt sy ma se skoot
en dan in die imagination
vannie mense
die dag wanne hy doodgan
Saam met sy body wôd
die laaste remains van human
unpredictability begrawe

Maa Robbie se pa het nege jaa
innie tronk gelê vi sy struggle
tien apartheid die is mense
wie gegloe et in Mandela
voorit in vogue was
Oorie volgenne paa maande
interpret journalists

Mandela se liewe en legacy
soese klomp kêk mense wie
scripture study of Radiohead fans
wat hulle lyrics analyse op Genius
All to their own fashion and bias
Maa ammel is in agreement op
een fundamental certainty:
'Mandela isse great man, 'n modern saint.'
In my eie bi-weekly column vi Rapport
avoid ek om oo Mandela te skryf
yt respect virrie struggle veterans wie
lief was vi hom
Ek willie my eie conflicted
gedagtes innie melting pot gooi
ennie brew suur maakie

Wanne ek confused voel oo dinge
kyk ek trug na myself wat ek jonger was
en wens ek het nou gewiet
wat ek daityd gewiet et
Sukke tye maak ek soes ôs innie
kêk gelee was, jy maakie Bybel oep
En wat jy eeste lies
dai issie boodskap vi jou
Maa omdat ek net in myself nog gloe
maak ek een van my ou notebooks oep
En daa êrens innie mirrel reg boe annie blaai
staan daa geskrywe:

‘MAURICE SENDAK/2010/THE GUARDIAN INTERVIEW’

“What was he like when he was young?” he asked.

“He had teeth,” Sendak said.

“Literally?”

“He had literally teeth,” Sendak continued. “I have toys in the other room.”

“Was he more dangerous?”

“Yes,” Sendak said. “He was more dangerous. He did things to Minnie that were not nice. I think what happened, was that he became so popular—this is my own theory—they gave his cruelty and his toughness to Donald Duck. And they made Mickey a fat nothing.”

Silly Symphony

Mikey episode 1: Silly Symphony

Toe Mikey 21 drai toe koop
sy vrinne die hele kantien
en gooi vi hom die party vanne lifetime
Toe Mikey in by sy ma se hys stap
en al ie wyn sien trip hy oo sy woore
tot byrie naaste bottel whiskey,
lig ie borrel Bell's op
en beloewe sy vrinne,

‘Vandag syp ek my vrek!’

Nou sien jy dai ou cartoons vannie 1930's?
’n Popeye offe Silly Symphony,
soe sluk Mikey dai borrel
Dai wyn maak bolle in sy keel
soesit val

‘Glug-glug-glug’

Dan nes in dai cartoons
swing dai man van dronkgeit
Maa dan soes net in real-life
val Mikey innie sand op sy sy
en beginte ruk en mamok

Ieman vryf sy rug en vra lag-lag:

‘Is jy orait my broe?’

Mikey antwood ie
hy maak net dai naar kreun gelyd,

‘Hu-eeeh-hu-eeeh-hu-eeeh’

Na soe tien minute se moeite
is Mikey se liewe veby
nes dai ou animated cartoons
short en sweet
Met al wat missing is,
Iemand om te sê:
‘That’s all folks!’

Mikey episode 2: Die Castle offie Black?

Previously on Mikey:

(Toe Mikey 21 drai toe koop

sy vrinne die hele kantien

‘Vandag syp ek my vrek!’

Mikey val innie sand op sy sy

en beginte ruk en mamok

Na soe tien minute se moeite

is Mikey se liewe veby)

Mikey se ma'lle het ie ambulance

lat kom ennie poliese lat kom ommie

dood certificate te certify

Die next dag toe kom help al ie vrinne

mettie funeral arrangements

Laat innie mirrag soe tewyl hulle try

om te beslyt wie die kis gan moet dra

wan ammel wil dra, sê Mikey se ma,

‘Okay ôs wiet nou wie die kis dra

innie kêk in, nou moet ôs beslyt wie

die kis gan ytdra’

Met dai maak ieman 'n jokey,

‘Watte kis nou, die Castle offie Black Label?’

Mikey se ma moet lag

Toe die ys ees gebriek is hal dai grapjas

een vannie bottels stêk wyn yt

en gooi dai ys daa in

Dan staan Mikey se pa op van sy stoel af

En sê:

‘Wiet julle wat, Mikey sallie wil gehêrit

ôs moet soe sêd wiessie’, en hy trek ’n kis bier nader

‘Ek gan nou my gat lekkie dronk syp

Dais wat Mikey sal wil gehêrit’

Ammel sit en drink hulle eeste

paa glase soes mense

wie nie rêrag lus vi wyn ie

Maa hulle drink maa

yt respek vi Mikey

January has April showers

My antie April het haa eeste
mental breakdown gekry
oppe Maandag, in January
ek wiet wan it was dai rare occasion
wat ek by my pa en my ma geslaap et
ennit was die dag voo skool begin et
vi sub B, en al wat ek geleerit
in sub A, was dat ekkie kan slaap
die dag voorie eeste dag van skool ie

Ek het ytie slaap wakke geraak
toe issit ek en April wie toe al
30 something was
innie mirrel van my ma en pa
Ek het gelê en hyl van skrik
En sy het gelê en hyl oorle
tokoloshe wat haa wil vang
Ek wiet it wasse innie wick
wan my ma het probeer paai
en my pa het begin skel
hy het heeltyd repeat
nuu man Mainie, die ding is befok
en ek moet more gan wêk
Asof om te sê daa isse tyd vi alles

Araby

Wanne my skip inrol
Gan ek vi my 'n restaurant oepmaak
Mette naam soes *The Dead of Araby*
Waa self-harming bulimics jou serve
in tanktops en joggers
Mette menu wat created was dee 'n
habitual liar
Waa jy somtyds jou kos kry, nooit jou change kry nie
en altyd iemand annes se vekere order kry
Waa daa elke dag minner mense kom
Waa die plek elke dag geld veloo
Waa die tafels altyd soe vyl is
ennie vloere soe skoon is dat jy
vannie vloer af kan iet
Waa cocktails bedoel
Lithium+Benzedrine
Ek soeke restaurant wat altyd lieg lyk as jy inkom
Wan die customers ennie staff
sit ammel saam byrie tafel innie hoek
'n Plek waa alles te veel sout in het
Selfs die sweet desserts en drinks
'n Plek wat nooit jou laagste
expectation meet ie
'n reprieve van jou beste expectations

Insoluble

Wat is daa dan om te doen oppe dag
waarie rien hang voo 'n donke ytkyk
soese lace godyn wat alles dof maak
behalwe om te worry
oorie shape van dinge?
Bishop Lavis fizzle en dissolve innie rien
soese Disprin inne glasio wate
Die droë harshness vannie plek
disintegrate soese Eet-Sum-Mor
inne koppie tea
Die sand wôd modder,
die dak hang soese mag, asof haa wate
nou ienagge tyd gan breek,
Die hys isse shipwreck
Die mense byte wôd silhouettes
wat oorie wate hop asof hulle
bang is hulle trap
op hulle eie skaduwees

En ek sit innie droegste plek
wat ek kry innie voorhys
inne vyl baadjie en twie paa ompaa kouse
tewyl wate op my collar drip
Ek meditate in my eie way
Ek voel hopeless, soe low
soes rain soaked skoene
soes modder agte op jou broek pype
innie rien
As ek gewiet et hoe

sou ek my form oek opgie
wegdrift innie condensation
Maa ek hette mind wat 'n mind
van sy eie het, hy byg
vi niks en niemand
insulated, impregnable
immovable, insoluble

Bishop Lavis 2049

Al is jou geld nou 'n barcode
op jou pols wat connect an jou bank
staan die druggies nog altyd oppie hoekie
en vra vi jou 'n twie rand
'n Evolutionary by-product wat hulle
by hulle ancestors gëerf et
Die singularity is hie
Maa Bishop Lavis remain out of sync
mettie res vannie future
Scientific progress staan side by
side met stukkene fences
en hyse wat unchanged is since 1994

Zombies het finally 'n ding gewôd
soesie geeks gewens et,
maa nie soes hulle it imagine et ie
Die zombies hettie bloodlust ie
in fact hulle is lus vi niks
hulle is nette klomp laities hooked
oppe cheap drug
wat jou vi dae aneen half annie slaap
lat rondstaan en kwyl soese
gross prick

Elke tweede druggie isse hacker
Maa hulle hack net smart winkel trollies
wat hulle imprint met hulle genetic signature

Soedat anne druggies ie it kan steel ie

Jeremy se familie is ryk township mense
en hulle bly hom clone
Maa die clones eindig elke kee op
om drug addicts te wôd
wat eventually o.d. of vemoor wôd
Hy is al op clone nomme drie,
en hy staan daa voo
'n hyswinkeltjie mette Augmented Reality
1950's Coca-Cola facade
wat jy net kan sien as jy cyborg oë of permie
AR lenses dra, neither is cheap,
beide is meer common as broodgeld
Wan as jy die brille afhal sien jy net
Jeremey se clone wat
staan voo 'n corrugated iron shack,
wat op vyl sand gebou is
En niemand need dai nie

Hy staan daa en pla mense wat veby kom
inne vyl jersey, 'n blou overall broek
en sy Nike's mettie stukkene
self-lacing mechanism
Nou issit net regular laces wat heeltyd wee
loskom as hy it vasmaak

Elke gang het nou hulle eie 3d printer
om guns mee te print
En in elke straat is daa 'n I.T. expert
wie inne 3D printed Wendy bly
in sy ma se jaat
Wie ammel na toe gan om
hulle dooie geliefdes
se A.I. ytie cloud te download

I've Seen the Future and It's Hopeless

Rowlene sit op haa hurke en pee met haa rug
gedrai na 'n mier mettie woore
'Honga Makes! I've seen the future and it's hopeless'
scribbled in swat spray paint,
Lang dun letters, die soot
font waa in jy jou naam skryf
mette starlight innie lug
op Guy Fawkes Day

Al ie straatligte is af, 'n mixed blessing
Niemand kan die twee meisies sien
wie allien hie staan langse donke veld ie,
maarie meisies kan oekie sien
wat annekant die donke lê nie
Die issse veld waa lyke gelos wôd
Whether Rowlene se vriende oore uur
of vyf minute hie ankom gannit vi Amelia voel
asof hulle it net-net hie ytgemaak et

Wanne Rowlene innie nag langs
'n mier oppe veld pis
vat sy haa tyd soes een wie byrie hys is
Rowlene hette vacant enthusiasm
vi elke late-night trial

Sy hette cheap soot confidence
'n 'Mind over matter, I don't mind and you don't matter'

R59,99 sweater by Mr Price confidence
Die soot wat na een was ytbleik innie wind
Hulle't vi haa en Amelia gerop al
oppe veld soes die
Toe gooi Rowlene haa ghetto
Toe klap hulle die valse tanne yt haa mond yt
Toe moet Amelia mooi praat met die naies
wie lyk asof die dials in hulle koppe
klaa begin drai et vanaf roof na moord toe
It was net-net nog vroeg genoeg
vi mooi praat
Wan assie son sak ennie maan opkom
veanne die varke in wolwe

Rowlene is een vanne cast van characters
wie as Amelia hulle sien dan hoor sy
dai sitcom laugh track speel in anticipation
van iets absurd en comical wat nou gan ytspeel
En dan wonne sy, 'Hoekom ken ek jou?'

Rowlene en Amelia was saam op skool,
drie jaa nou al klaa met skool
Rowlene wêk by Shoprite en Amelia soek nog
vi wêk en antwoorde op vrae soes
wat maak haa meer suicidal
om yt te gan of om in te bly?
Sy wiet om byrie hys te bly is duurder
Wannie mense wie sy ken sal vi jou wyn koop

enne pil inne mirrel dee byt vi jou

Moet nettie dink om te vra virre brood se geld ie

Amelia staan en hou haa een oeg op Rowlene,

en kyk yt virrie lift mettie anne

Haa een hand hou sy warm onne haa blad

tewylie anne een biewe innie koue

mettie klein nippie tussen haa vinges

Sy lyk soese ma wat byrie hek staan en wag

vi haa dogte om innie hys te kom

Behalwe dat Amelia self die dogte is

wat te laat nog byte is en haa eie ma slaap al lankal

Die Avonture van Boy

Boy en sy pa kon nooit afskeid
van mekaar af niem ie even na
Boy se ma se dood
en na al sy broes en
sustes hulle pakkies gepak
en stap it
It was maa al die jare nog altyd Boy en sy pa,
Tintin en Captain Haddock
Die man wat altyd 'n kind bly en sy alcoholic
sidekick
Altyd daa in dai klein vyl
Marlin Spike van sy pa
Sy pa innie smetterige kooi
met sy 'Loch Lomond'
Skrie: Blue blistering barnacles and
a thundering thyphoon ytie kame
tewyl Boy in sy hokkie innie jaat sit,
die Pharoa se cigars roek soedat
hy die maan kan gan explore

Shmiley vs Machine Jan

I ...I'm bleedin'... He ... stuck my gut ... stuck me ... like a pig ...

-Batman #486, Doug Moench

Machine Jan, soe genoem
vi sy prolific contribution tottie
death toll in war torn Bishop Lavis
innie early Nineties
En vi sy knifing technique,
Jan het 10 mense 500 kee gestiek innie tyd
wattit jou vat om 'Aaahp!' te skrie
oppie battle-veldjie
maa even war dogs raak lonely
En Machine Jan het innie aane
hystoe gegaan na Zulfa en
haa drie kinnes
Ishmael, Sayid en Rushka
ses, vyf en tien jaa oud

Machine Jan wassie laaste pesoon
wie Ishmael nog bang was voo
voo hy cold gewôd et, voo sy bynaam
Shmiley ironic gewôd et
Ek dink it is Machine Jan
wat vi Ishmael cold gemaakit
Wan hy het nog eenkee sy ma blou geslaan
toe gryp Ishmael 'n mes en stiek
vi Machine Jan sopnat

Jan het net vi klein Ishmael soe gekyk

En gesê: 'Nou kan ek jou 'n respek wys.
Jy het bewys jy issie 'n poes ie!'

Een Saragoggen het Machine Jan oolog
gan maak ennie Sondagmarrag het hy
hastag innie kombys gestap gekom
met sy entrails in sy arms
Soese pap snoek wat nou afgebak moet wôd
Hy het langs klein Ishmael gan sit wan,
daa wies niemand annes daa nie
Hy het vi Ishmael gesê om sy ma te gan roep
Ishmael het net innie kombys se dee gan staan
en lusteloos vi sy ma geroep sone om om te gie
offie woore by haa gan ytkom
Soes wanne jou ma vi jou sê
jy moet voorie TV opstaan om jou broe te gan roep
Dan lê jy net daa waa jy is en roep jou broe

Machine Jan se laaste woore vi Ishmael was:
'My broe, hoekom is ek soe koud?'
Toe sê Shmiley vi hom
mette snytjie brood in een
enne koppie java innie annie hand
enne smile soe wyd soesie sny in
Machine Jan se guts,
confident in sy assessment
dat Jan hom nie môre gan
kan straf hievoo nie,
'Wan jy gan dood ou bra.'

Gaudy Girls en Craven A

Kry vi jou 'n gaudy girl
wan sy meet jou altyd half pad
inne blou velvet Baby Phat tracksuit
in Blackheath se industrial area
'n Gaudy girl sit haa arm in joune
en druk haa lyf tien joune asof die wêreld
te klein is vi twie van julle

Sy roek Craven A boe op haa pneumonia
wan ie menthol is goed vi haa bô's, soe sê sy,
en lee vi jou oek om te roek
soedat jy kan roek as jy op jou laagste voel
En wanne jy sit met jou kop in jou hanne
en jy hyl en sê vi haa is jou eie skuld dat jy
soe sukkel en jy dink jy gan altyd swaa kry

Dan maak sy 'n mask yt haa hanne
vi jou en sy sit it daa waa jou gesig is
En sê it kannie wiessie wan sy is gaudy
en sy hou van blink goed
Sy sal vi jou sê, sy is met jou vi twie riedes
Jou oë, virrie way jy dinge sien
En vi jou geld, wan jy gan ôs eendag ryk maak
As julle eendag boe yt kom
Braai die hele ghetto oppie sypaadjies,
skiet die gangsters hulle guns innie lug op

Jong laities

Jong laities wie se kinne dae
vê agte hulle is
Staan byrie lectric box oppie hoek
en vra my twie rand soes mense
wie nie mee kan wêkie
Praat staaaarag soes mense wie
bang is hulle tanne val yt hulle
monne yt
Is krom en gebyg soes takke
wat trug na die grond toe groei

Jong laities wie nie kan lies
of skryfie
wie vi ammel boss of my lanie roep
soes mense wie virre witman
oppie plaas gewêkit en nooit
skool gegannit ie
wie nie lekke klere dra nie
asof daa niemand oo is wie hulle wil
impress ie
wie lag en hoes asof hulle op hulle
laaste long is
wie nie 'n dag sône hulle pille
kan gan nie
Smeek my virre twie rand, een rand, vyftag sent
ienagge iets

Dais wat gebee as jou ma en jou
opfok of wegfolk as jy klein is
Jy het net jou ouma en oupa
asse voorbeeld

Miserabel

Die dag wat my vrou my pa meet
Maak sy die voodee oep vi hom
En sien daa voo haa 'n pikswat mannetjie
inne wit hoedjie en dungarees
soese ytgebleikte Mario brother
My pa was once upon a time
olive skinned en well-built
Nou is hy krom,
sy vel is soe swat
vannie TB
Hy hette wêk
gekry asse painter, nou dra
hy heeltyd sy overall orals
waa hy gan

Ronelda het my pa gerecognize
annie jokes wat ôs maak wan
niemand sal gedink et om
vi haa 'n photo te wysie
En hy sallie gedink et om te sê
wie hy issie
Hy het my ma gesoek
wan hy wil kom spog et met
sy nuwe wêk en sy overall

Ronelda het gesê sy sal haa
gan roep

Maa toe sy ees my ma sien
wie ytie kame gestap kom
toe besef sy sy wietie hoe
om my pa te address ie
Sy wiettie offit Uncle Isaac of
Meneer Trantraal issie
My ma het Ronelda se awkwardness
gelies, vi haa by haa hand
gegryp en gesliep tot by my pa
En toe hulle ees voo
my pa staan gesê,
‘Vi hom Ronelda noem jy somme
Miserabel, wan hy is miserabel
En vi my pa het sy gesê, ‘Die is
Ronelda, jy kykie vi haa nie
en jy praatie met haa nie
wan sy praatie met kak ie’

Moenie jou probleem myne maakie

As ek try om te onthou
hoekom ek altyd soe
kak voel oo myself
onthou ek my suste,
my pa se vookind
het vi ses jaa gan lê in Pollsmoor
van drugs vekoep
En toe hy haa innie tronk gan sien
en sy sit daa voo hom en hyl
en vra vi help
toe sê hy net vi haa:
‘Audrey, jy kan mos nou nie jou probleem
mýne maakie’
En Audrey was al een van my
pa se kinnes van wie hy gehourit

Kenny G

Langs al my internet passwords,
elke line yt Above the Law, Snake in Eagle's Shadow,
Double Impact, about tien dysend song lyrics, elke woord yt
elke ou argument wat ek al met my broe gehad et, lines
yt poetry en passages yt boeke
hang die memory rond vannie dag
wat Kenny G Kenny G gewôd et
Ek kannie my ouma se gesig onthou nie,
maa Kenny G se gesig toe hy besef hy is Kenny G,
wil my brain nie afskeid niem ie

Mr Mills hette manier gehad daavan
om vi ôs trivia te vra soe tussen ie skool wêk
Eendag tewyl ôs nog soe sit en drie bôre vol
Aardrykskunde neeskryf
Vra hy vi ôs,
'Wie van julle hier kan my sê?'
'Waarvoor staan die G in Kenny G se naam?'
Shahied het sy hand oo sy mond gesit asof
dai hom invisible maak
En geskrie: 'Kenny Grootpiel menee!'

Mr Mills het angestaan en wag
Toe hy sien ôs issie lus vi sy kak vrae nie
toe antwoord hy maa self
'Kenny G, staan vir...', en hy stap bôd toe
en vie helfte vannie eeste bôd af, tewyl helfte

vannie kinnes innie klas
protest dat hulle noggie klaa geskryf wassie

Innie plek vannie lost knowledge skryf hy
en repeat soes hy skryf, 'Kenny Ge-ro-lek'
Hy is noggie ees klaa geskryf ie, wat Gary ytskrie
'Menee se ma se poes man!'

Gary wasse FAS baby, en niks van hom
het quite reg gegroei in sy ma se womb ie
Sy kop was te klein, sy mond te wyd, sy tanne te groot
en sy een oeg klein en skeel, het heeldag fluids gelek
Hy was te klein vi sy oudedom
En was powerless tien groter laities
soes Shahied wat nou virrie res van sy skooldae
vi hom Gerolekoeg, Kenny Gerolek of
Kenny G gan roep
Tot it stick an hom
Tot niemand mee kan onthou
sy naam is Gary nie
Tot ammel dink sy naam is
Kenny ennie G is maa net daa vi show

Meadow

Meadow express sy id oppe klein budget
Daasie geld virre name change en reassignment ie
en Coloureds gloe net in wat hulle sien
nou bly hy, maa sy
en gan sy maa an met die assignment wat sy het,
soese skool project bymekaa geplak
mette meel en wate mengsel
Sy knip net haa hare kot, trek 'n oogroot broek an en
maak haa stem dik soes Batman

Meadow maakie hys skoon ie wan dais vroumens wêk
Haa girlfriend, Jolene moet na wêk nog hys kom skoonmaak
Dan lê sy wie Meadow is oppie couch en
kyk DSTV wat Jolene voo wêk

Meadow maakie worst soot man wan
sy het by haa pa gelee hoe omme man te wies
As sy ontevriede voel gooi sy haa bôd kos tien ie mier
en skop vi Jolene flou

Emosies

Faheem skrik wakke yt sy slapies
en kom op vanaf die kelin kombysie
se vyl vloe
Twie kinnes het al brood gemaak
en een grootmens 'n koppie tea
innie tyd wat hy daa gelêrit
hulle't net oo hom gestap
asof die vloe sy plek is innie hys,
soesie kat offie hond
Hy het ytgegan gestumble
bytentoe innie vaal sand
Hy het rondgekyk, getry om sy oë
totte stilstand te bring
Toe sy oë yteindelik stil wôd
val it op Yaseen wie op sy hurke sit
en vi Fahiem ankyk mette
expression wat sê,
'Wat gan jy maak?'

Wat Fahiem gemaak et was hy het
vi Yaseen begin skrie:
'Jyse nai jy! Jyse fokken nai!
Maa vandag sal dié nai drai!'
Hyt gehaloep na Yaseen en getrap
daa waa sy gesig is

Yaseen het sy mes geruk en getry
om vi Fahiem te stiek, maa
Fahiem het sy gesig gegryp soese
long lost sweetheart enne
stuk van Yaseen se nies afgebyt
It ytgespoeg en vi ammel announce wie
wil hoor; 'Hié nai ék die kat!'

2.

'Jy word aangekla van aanranding met
die bedoeling om te beseer
Wat pleit jy?'

'Skuldig edelagbare'

'Wat het gebeur?'

'Hy het my flou geslaan
met 'n hokkie stok my agbare
En toe ek bykom
en sy smugness aanskou
toe verloor ek beheer'

'Jy weet seker as jy
'n saak kom maak het
was die rolle nou omgedraai
Dan was hy die beskuldige'

‘Dit was my emosies edelagbare
Daai oomblik het ek my totaal laat lei
deur my emosies’

Quantum physics

Moodenaar het al altesaam vyf
Quantums vol mense al dood gery
Hy is altyd die lone survivor
As jy hom kom kry langsie pad
Dan lê die hele pad vol customers
En sy taxi lê in twie gevou
Moodenaar sit net oppie sypaadjie
met sy gesig in sy hanne
en skud sy kop
die ergste wat hy al daavan afgekom et
isse groot fine ennie anne drivers het hom
'n bynaam gegie

Maa hoe Moodenaar altyd
sône 'n skraap wegkom
en hoekom hy
nog altyd allowed wôd
om mense te ry is soes
quantum physics
Is swaa om te vestaan

Die Eeste Vyf

Die taxi gaan stop voorie Hof in Belville
en staan net daa
As ek inne taxi klim
prepare ek altyd myself om wee
te voel asof ek ses jaa oud is
met my pa inne plek waa ekkie
wil wiesie en waa ek wiet
niemand vi my gan explain wat
ôs hie doenie

Tewyl ôs soe wag klim daa
'n ou man in en roepie gaurtjie wie
langsie pad staan en skrie
Die laitie groet die oupatjie
mette groot respek en it kom
te vore dat die ou man 'n legend is
innie guartjie game
ek hettie ees gewiet daa is
'n guartjie game ie

Dai oupatjie sê vi dai rookie guartjie hy
moet kom sit in sy taxi hy
sit homself innie oë
wan hy wys vi ammel hy kennie
sy customers ie
Dan soes ôs sit doen die ou guartjie
iets wat legitimately impressive is

Hy predict vi die jong guartjie
elke single pesoon wie in ôs taxi gan klim
yt elke direction, selfs mense wie
ytie hof yt kom

Die oupatjie explain dat as jy
soes hom vi veetag ja al innie
gaurtjie game is dan lee jy wanne
om te skrie en wanne om
jou customers na jou toe te lat kom
Die ou man geniet sy eie gesels en
hy geniet die respek wamee die jong guartjie
wie nou onlangs maa net begin it innie
guartjie game hom ankyk en hy beslyt
hy gan vi hom die guartjie geskiedenis gie
wan 'n goeie guartjie ken sy geskiedenis

Innie begin explain hy was daa nie guartjies ie
En daa wassie roetes ie
Net sand orals waa jy kyk,
Delft was noggie ees gebou nie
Daa was net die eeste vyf
Soes ek kan ytmaak wassie eeste vyf
auteur taxi drivers
wie nie gery et vi profit ie
en wie nooit baklei et vi customers ie
Hulle sal somme een customer
ytie Lavis yt Kaap toe gery et

En hulle het self gegaurt op hulle taxis

Die quartjies het jare later gekom

'n Vrou agte innie taxi vra virrie driver

impatiently wanne ôs gan begin ry

wan sy moet byrie wêk ytkom

Die ou quartjie lig sy hand op

En explain vi haa kalm hoekom hulle

hie sit, en hoe sy nie

die taxi system vestaan ie

Maa dai vrou kyk net dai

Alonso-Training-Day quartjie an

En sê, 'Asseblief Uncle, ek vra nou mooi,

moenie op my poes wêk vandag ie

Ek praat met die driver ek

praatie mette quartjie nie'

Vedrink

Boy se pa se beste vriend
Douglas Anderson
het oppie sea vedrink
Drie maande later is Boy gebore
en gedoop Douglas Anderson
Nie dat sy pa hom ooit Douglas Anderson
geroep et ie. Hy het hom Boy geroep
wan dai was Douglas Anderson se bynaam

It kan jou lat dink dat Boy nooit
bedoel was om sy kop boe wate te hou nie

Dis die A en die B en die C ...

Die kêkbroes het gehou van getyg
van hoe die Heilige Gees hulle spraak
kom anraakit, hulle Kaaps in
Standaard Afrikaans omskep et
Nourie dywel het sieke Boy se spraak
kom anraak wan hy het gegaan vanaf
mooi Afrikaans praat na praat in
rympies en geheimpies

As jy hom kry sit hy inne hoek
innie jaat met sy blik guitar
en sing sy eie compositions
Sy favourite is
'Dis die A, B, C,'oppe sad beat
Hy sing hy it in drie tale

Met elke letter rys sy stem
As hy by Z kom dan
skrie hy it soe had yt en hy rêk it
soe dun yt dat jy jou ore
wil toedruk
Nettie kinnes enjoy et
en skrie sing it wee Boy
En dan skrie een vannie
grootmense virrie kinnes
As hy it nou wee sing
gan ek vi julle goed opfok

Comics

Dai tye toe ek jonger was
na ôs ôs hys veloorit
Na ammel wie meer van my vewag et
vriede gemaakit met my
Wanne ek my broes en sustes soe gekyk
et vaal vannie honge soes my
Moeg vannie cycle soes my
wat ek gevoelit ek is biesag om
mal te raak
Wat ek begin dink et ek kan net
gan wêk inne fabriek dan sal
dinge bietjie bieter wies
Ek moet lee om deerie hoops te spring
dan sal ôs liewe soe baie bieter wies

Dan het ek gedink an my uncle Boy
met sy paintings wat hy vi niemand wysie
En gedink an Rodney my ma se niefie

Elke kee as ek saam my ouma haa suste
gan visit et dan vra sy,
'Wat maak jy daa innie kame Rodney?'
Dan sê Rodney, 'Ek sryf 'n boek antie Mattie'
Rodney se laai was vol boeke
wat hy geskryf et
Dieselfde boek oo en oo
Die dictionary vanaf A tot Z

gecopy in klein letters soes
Robert Walser se secret diaries
My ouma is al baie jare dood
Rodney se ma is oek baie jare dood
Boy bly hie en daa
Rodney swerf ie strate
Wag sieke nog virrie publisher
om te antwood
Ek bly in my ma se vriend se garage
En ek lê wakke en wonne
of ek die evolution is van Boy en Rodney

Wan ek skryf én ek teken

Wattie boem gedink et

Na 'n kwaad stilte van maande tussen ôs
sukkel ek om vi my my ouer broe te vedydelik
dat alles vi my different voel
vi neither better or for worse
Ek soek vi woore offe metaphor
en yteintlik settle ek op
Ted Hughes se *Hawk Roosting*

Ek is nog altyd enthralled, explain ek
dee die hawk se language,
sy baggy genius,
sy primal optimism,
hy seem nog altyd wise en ancient
innie way wat teenagers vi jou seem
as jy jonger is as hulle
Maa nou, ouer wonne ek
al hoe meer wattie boem gedink et

De Grudge

Ek bank skool om saam my ma byrie hys te sit en chill

Tussen 9 en 12 o'clock

Wanne die shadows ennie lig innie agte jaat

lyk soes cel shading

My ma het my pa se kar gestrip vi kosgeld

Nou staan daa twie unsold kar seats

innie jaat soes beach chairs

Ek lê inne beach chair en charge innie

son soes Superman en lyste na die shit

Wat my ma, Hima en Bobbels praat

Daa is altyd at least twie of drie mense

by ôs hys wie nie daa bly nie

Soes my ma se entourage

Hima dra permie sy labarang klere van

drie labarangs geliede

Hima remind my bietjie van Michealangelo

wie sy Fresco oppie Sistine chapel

onneste boe gepaint et sône omme

druppel paint te spill

Hima paint 'n hys sône omme

druppel paint op sy labarang

klere te mos

Hima het tien jaa laas gewêk

hys oppe disco lyn

Trek maa elke maand dai disability geldjies,

wan hy het sy rug gebriek byrie wêk
Bobbels is oek oppie disability lyn
wan haa ma het gedrink met haa
toe wôd sy gebore mette klein handjie
en een groot voet

Bobbels vetel van haa niggie wat daa by hulle bly
Sy het pregnant geraak
toe maak sy die baby af
Sy het vi Sandra Maandag en
Dinsdag gelos om innie kooi te lê en hyl
Maa Woensdag toe sy innie kame kom
ommie godyne oep te trek soedat
daa bietjie vars lug kan inkom
Toe sien sy Sandra sit en
gie vi een van Jada se poppe tet
Jada is Bobbels se dogtetjie

‘Ek’t die saak net soe gekyk
En beslyt, jy is mos lekkie befok,
Jada soek heeldag die pop by my
En ek sê vi Jada die pop het
sy vegiet by haa ouma
Jada sê heeltyd Sandra het haa pop gevat
Charmaine, ek het vi Jada gemoer oek al
Ek beslyt net daa en dan ek moet vi jou bietjie
voostel an my donke kant en ek sê regyt
“Oooe, nuu poes kô reg

Los die kak, jyt die kak innie movies gesien”
Ek was soe bepoes, maa agtena toe moet ek lag
Jy moet die move gesienet
ommit te gloe man Charmaine
Sy sit en skud soe vorentoe en agtetoe
met Jada se pop al byrie tet
En die hare hang oor die gesig
jy kan net die een oeg sien
Soese creepy movie man’

My ma lag net en skud haa kop
Hima annie eenkant
gie soe ’n lekkie ytie mag yt laggie en sê
‘Ampe soe ’n De Grudge biesageitte, sê jy?’

BMX

Die man oppie klein
BMX bikey lyk familiar
Of course, issit Boy
Ek's bly hy hette bike
annes loop hy ytie Lavis
na Lansdowne virre paa teabags
Hy soek my ma,
stap ongemaklik innie hys in
Die bike hettie 'n seat ie
ennie yste maak see

My ma's ie daa nie maa
it is toe vi syke en teabags
Ek gie vi hom en hy kondig an
dat hy alwee oppad is
Ek offer 'n kussing soedat
hy meer gemaklik kan sit
Maa hy refuse
Hy sien nie die punt van
nou regmaak wat klaa gebriek issie

GTI

Boeta Cassiem het
sy stiefdogte lee kar ry innie
GTI innie mirrel vannie nag
Sy moese siekere way sit dattie gears
mooi tussen haa biene pas
En dan elke kee as hy ry slip
sy hand vannie gears af
Toe hy ytgevind wôd to maak hy
soesie Mafiosos doen
En gan virre insanity defence
Sy familie het onmiddelik
'n afspraak gan maak by Valkenberg
vi arme Cassiem

Die dag van sy afspraak toe koop hy
'n R2 se skwassies en hy sit
innie dokte se wagkame en iet
it netsoe kliphad rou
Die dokte hettie ees geworry om
vi Cassiem te interview nie, hom
net soe gekyk en gesê, 'Nee gaan huistoe
jy soek aandag'
Daa het anyway niks gekom vannie saak ie

Boeta Cassiem het op sestag nog
geskud in sy GTI golfie
met cool shades en rap music

wat sy venstes lat dreun
Altyd met een arm mette opgerolde mou
wat ytie venste hang
wat gemaakit dat sy een arm altyd
donkeder assie anne een was
Boeta Cassiem is vroeg dood
'n Heart attack voo sewentag
Sy hart konnie by hou mettie
kak wat in sy kop wassie

Gordian Knot

Hulle sê 'n tikkop sal jou panty
van jou lyf af steel en dan sal jy
nie ees wiettie
Faced mettie prospect vanne high
isse tikkop se antwood tot elke problem
'Naai ma, daa kannie fout issie.'
Gie vi hom 'n Gordian knot
Dan sny hy die tou dee
Of hy hal die paal met tou en al ytie grond yt
En vekoepit an jou ma,
'Ek hette lekke paal hie vi ma, daas 'n tou oek an'
Sitte tikkop voore rooi sea
Dan roep hy twie anne tikkoppe
en saam move hulle die waves narie kant toe
Dattie Israeliete kan dee stap,
'Kom ma, kom ma. Ôs hourie sea.
Daas ie foutie.'

Sê virre tikkop as hy world peace vi jou
kan rêel by four o'clock vemarrag
Gan jy hom 'n vyf en twintag rand gie
Two o'clock ie marag kom hy daa an
met nogge tikkop, en world peace inne
winkel trolley
Dan sit jy daa mette vriede
wat jy nooit gedink et
jy sal kennie

En hy gan raak high ommie drai

En môre sien jy oppie nuus
die hele wêreld maak oolog
wan ieman het van plek tot plek gegaan
en al die peace ytie wêreld gesteel

Goofball

Byrie rehab in Lentegou wat my suste was,
voo jy jou rehab kan begin et
moet al die addicts ees
'n psych evaluation onnegan et
En na dai wassit counselling
Die eeste meeting was net addicts en die psychologist
Maa na dai wassit virrie addicts en hulle parents
provided nie een of altwie van die parents self
addicts wassie, dan moet jy getry et om
iemand annes te kry, 'n antie offe uncle wat omgie
My ma en pa het gegaan saam my suste
Daa innie circle of trust het ammel gepraat
en gesê hoe hulle voel
en getry om te vestaan wat hulle addictions drive
tewyl die mense wie lief was vi hulle
inne non-judgemental way gesit et
en try it om te vestaan en explain hoe
it vi hulle see maak

Toe ammel klaa gepraat et
toe vra hulle my pa of hy nie iets wil sê nie,
wan hy is al een wie nie gepraat et ie, hy het net
heel session daa gesit met sy arms gevou
My pa het gesug, ees die psychologist hom lat lek
En toe hy praat beslyt hy somme, hy gan gou die
addiction bubble bas
En hy sê vi hulle straight, 'Ek gan nou vi julle straight sê

die eddick biesagheid is somme klomp kak, lat ekkie
nou soe sê

Kyk vi my ek roek al vi ampe dêtag jaa van my lieue
elke dag dagga, ek was nog nooit addicted ie'

Die addicts, my ma die anne parents,
die anties en uncles en die psychologist
meeste nog met emotional trane in hulle oë
hetammel somme ytgebas vannie lag, en vi dai goofball
wie my pa is gesê hy moenie wee saamkom ie

Petit Roux

Marie vestaanie Engels ie
En ôs vestaanie French ie
Soe die riede hoekom sy
vi my en Ronelda invite et vi supper
isse dinner mystery
wattie vandag gesolve gan wôtie

Agathe praat bad Engels
en sukkel om vi ôs te translate
wat gesê wôd
Haa man, Roux is
dom en vestaan niks
Roux isse Afrikaner wie France toe getrek et
tien jaa geliede, maa wie elke dag nog sit
en conspiracy theories lies en repost
Facebook oo die boere genocide in Syd-Afrika

Ek maak yt Marie isse
Philosophy lecturer by
Something-something supérieure
Sy gebryk kinne boeke
om philosophical concepts an haa students
te vedydelik
Ek vra vi haa of sy Jostein Gaarder
gebryk, sy wiettie wie hy issie
Sy skud net haa kop en
sê oui-oui

Met altwie haa oë toe agte
dik donke raam brille
Marie skud al virrie laaste uur
meestal net haa kop en sê
'Oui oui.
No anglaise'

Ek sê Jostein Gaarder has been known
to get many otherwise sensible kids
hooked on philosophy
Julie translate vi haa
'Oui oui
No anglaise'

En dan dink ek Marie jy is baie nice
maa jou poes ek is nou
klaa gepraat met jou
Roux wie die heeltyd in stilte sit met sy
gesig wat rooi trek elke kee
asse thought sy kop invade
decide hy gan nou sy sent
innie well gooi

Hy kyk na my toe en sê finally, 'Ja, ek het nogal
net nou die dag gelees daar op die Wikipedia
Ek is nou nie 'n *ekspert* op filosofie nie
Maar ek verstaan dit gaan mos meetsal oor
Aristotle, Socrates en nog enetjie

wie ek nou vergeet het, nie Shakespear nie
'Plato Roux', offer sy vrou
'Ja, hulle is mos die drie grotes'
Hy drai dan na Marie toe
en sê in French mette Afrikaanse accent
'Je sais que c'est Aristote, Socrate et Platon,
ce sont les trois grands'
'Oui, Oui', se Marie
En Roux sit trug in sy stoel
convinced dat hy genoeg gesê het
omme 'Good boy' en doggie treat te deserve

Is iets wat ek nooit vestaanit van wit mense nie
Elke wit mens isse ekspert op alles
Vanaf die academics tot op Roux
wie nie stanned 6 kan klaa gemaakit ie
Maa praat met hulle oo Apartheid en
wit privilege, skryf vi hul iets in Kaapse Afrikaans
Dan kyk hulle jou an mette expression wat sê
'Oui oui
No anglaise'

Die is net om te sê

Ek hettie laaste
cigarette geroek
wat innie
boksie was

en wat
jy probably
gehourit
vi venaand

Vegiewe my
it was delicious
soe bitter
en soe warm

U can't tell me

Ôs staan nog soe bored op Pikkie'le
stoep en praat kak
Wat hy skielik onthou om my te sê
'My broe, wiet jy U can't tell me is dood?'
Ek sê nog moenie shit praatie Pikkie
'Ja my broe hy het homself opgehang
by 'n klein boempie innie parkie'
'Issie man is sy broe, Duane
van wie jy praat', insist ek
Maa dai man wys my,
'Naai ek wiet van Duane
wat homself opgehang et laas jaa.
It was mos oo sy kin hom gelos et,
dai mooi charra kin'
'Nou U can't tell me
het presies dieselle gedoen
oek oore kin, dai mense haat it asse kin
hulle afsê', gan hy veder

2.

U Can't Tell Me, en sy tjommie
Tino was bad rappers, maa hulle was
ôs konnaksie met underground hip-hop music
Eendag tewyl ôs nog daa sit en wag vi Tino
om Revolutionary Vol.2 van Technique te copy
Begin dai mense 'n rap battle
en dais waa Ewan U can't tell me gewôd et

Tino wie 'n dwarf was het somme net daa
inne groot office chair gesit en begin spit

‘Yo, Ewan, you useless like this verbatim cd/
In the age of mp3/
Where’s yo gun? / I kill whack
rappers like you fun
And you better shut the fuck up or go home/
Before I kill you on the sly like Sylvester Stallone’

Toe val Tino yt sy stoel tot op sy knieë,
maak praying hands en whisper
‘God give me the strength to win this battle’
Toe staan hy op gan sit wee
en sê vi Ewan is nou sy kans
om te cipher

Ewan het ees net vi Tino kak lank angekyk
voo hy begin met sy prose rap
‘Yo-yo you U Can’t tell me. I wiped my mothers’ tears from her eyes
every night when you left us
You were never a fucking father to me.
Fuck you. I had to hustle for me and my baby sister on my own
No-one was there for me. U can’t tell me, fuck you
you are not my father.’

Net soe vinnag soesie rap battle begin et
wassit veby en toe praat hulle van anne goed

Ôs het net die cd gekry gestap en langsie pad gelag
Ek onthou Pikkie het hom nog gebreek en vi my gevra,
‘My broe hoekom is dai man se cypher somme net
'n cry for help?’

Praat memory

Assie worst van my memories
ees oud genoeg is om ôdentlik te wies,
Soes ou mans met faded tattoos,
in ligte hempies, bryn Chinos
en poor boy caps
Rustig genoeg om
rondom ie kinnes te wies
Sal ek my klein kinnes roep
om te kom sit saam ôs
Ek sal ees klein, kot vinges tyd gie om hulle
groove te kry in rustling foil pakkies
myself kans gie om rooidop peanuts te skil
En dan sal ek gently command:
'Praat memory'
Vetel,
vannie oolog waadee ek geliewe et
Hoe ôs op klein rations survive et
Hoe jy die sound van
gunskote gewoonnd geraak et
Vetel vannie pa's
wat doodgeskiet was, en die
wat AWOL
gegannit en nooit wee van gehoor of
gesien gewiesit ie,

Vetel vannie mans en kinnes wie
hulle lievens ytgesit et
as POW's
Wie tien tot 25 jaa innie kampe gelêrit

Hulle sal vi my ankyk en dink
it wasse adventure, en dan sal ek begin
dink miskien wassit nogal 'n adventure
ek sal dan met 'n stukkene laggie
die trauma uit my keel uit grom
soese mute
wat vegiet et hy praat net met homself

Ammel in ôs familie

Ek en my broe was biesag oppe graphic novel
wat hy beslyt ôs moet trug Lavis toe gan
wan hy soek photo references virrie boek
Dai gie hom somme nogge idea
Hy wil die hele boek photograph voo
ôs it teken

Die idea makee actors en omdat ôsie
geld offe interest het in professionals ie
beslyt hy ammel in ôs familie
moet 'n character speel
My ma moet haa ma speel
my pa my ma se pa
My suste speel my ma
en haa man speel my pa
hulle kinnes speel vi ôs
toe ôs nog klein was

Ôs trek op by my suste wie inne Wendy bly
agte in haa man se ma se jaat
Ôs moet 'n bietjie wag vi my pa
wie ees na sy suste innie Vygieweg is
Hy is sieke 'n method actor
Wan hy kom daa dik gesyp
soes my oupa elke dag was

Later gan lê hy dronk innie kooi
soes my oupa
En wanne hy opstaan issit die scene
wat hy my ma geslaan et
My pa gan gently oo na my suste
wie 'n bandage om haa kop het
Hy sê vi haa dattie bandage is vekeed
opgesit is hy onthou dai dag
hy het die anne kant van my
ma se gesig geskop

Planne vi Pollsmoor

Gilly sit saam met sy pa oppie sand sypaadjie
En praat oor die diagram
wat sy pa in die sand getrek het
It isse blueprint van Pollsmoor
Wat sy pa yt sy kop yt ken
Sy pa wys vi hom waa hy gelêrit
en Gilly explain vi hom waa hy gelêrit
en hulle kyk na hoe baie die
tronk veanne et en diesleefde geblyrit
Boetie praat op sy hadste
dat ammel moet hoor
Gilly se oë is stip oppie
blouplan gefocus,
Boetie kyk op
nou en dan en maak eye contact mette
'n Paa vannie timers wie veby stap
en smile of hulle koppe knik
Niemand hou it tien Boetie nie
Ammel wiet 'n ouer mag mos maa spog
as hy trots op sy kind is

Die Eeste Scream

Bryn se ma hulle hou kêk binne die hys
Nou moet ôs oppie stoep staan en kak praat
Maa ôs lag soe had vi Riddle dat Bryn se tanie
heeltyd moet ytkom en vi ôs se ôs
moet sagter wies
Riddle is bymekaa om vi ôs te vetel
van die 'anne bra' wat hy ken wie die
vrouens se lyke innie morgue opklim

Riddle wiet alles wat in dai man se kop angan
Hy wiet even dat toe hulle dai een aand
'n mooi wit blonde daa inbring toe dink 'dai bra'
'Venaand issit ek en jy'
Pang wie heeltyd niks gesêrit wag
tot Riddle klaa gepraat is voo hy
afsak, 'My broe dai man is mos 'n mal nai
Wiet hy nie as jy 'n lyk nai dan vries jou
piel soese ysblokkie nie?'
Toe moet ek ytbas,
Vi die mal naies wat ytstiek
soesie eeste Scream waa jy heeltyd
wonne wie issie killer net om te kê meet
Daa's eintlik twee killer

Poerieng

Boy se suste maak een mirrag na wêk
'n drai by haa pa en haa broe, Boy
Sy wiet sy moet iets saambring wan
Boy en haa pa gan honge wies
Sy vat toe 'n parcel fish en chips
Wanne sy daa inkom lê hulle en slaap
innie mirrel vannie dag

Sy maak vi Boy wakke
Hy maak sy oë starag oep sône om
te roe vanaf daa wat hy lê
Hy sê net gie my soe ten minutes
en maak sy oë wee toe
Paa minute later vra hy wat
sy soek, sy antwood ie vra net,
'Hoekom slaap julle soe?'
'Nou jy sien ...', begin Boy
'By dié hys is daa nooit vriete nie
jy make?
Nou gan slaap jy ma en dan droem
jy hoe lekkie jy iet
Dan vriet en vriet jy tot jy vol is
en as jy wakke skrik is jy nog altyd honge
maa jy's happy wan jy onthou mos
dai droeme jy make?

Toe jy my nou wakke gemaak et toe was
ek upset nogals wan toe iet ek poering en
da is die een ding
wat ek nooit mis ie
Nou jy wiet mos ek iet ie jelly nie
nou in my droem iet ek oekie jelly nie
Maa as ek nou gan slaap gan die poering
klaa wies en daa gan net jelly oo wies'

Palimpsest

My ma praat altyd fondly van haa broe Douglas
Met nette klein bietjie bitterness
Omdat Douglas nee gekyk et op hulle
toe hulle kinnes was
Oo hulle 'vylgatte was wie hom innie oë gesit et'
Asof hulle self beslyt et om arm te wies
Douglas het sy skoene gepolish dat hulle lyk soes
twie jewels an sy voete en sy hemp en sy broek
gestryk dat it lyk soes origami designs
As daa nie gas was ommie yste warm te maak
oppie primus stove ie het hy bryn papie
op sy klere gesit en gespring daa op tot it
straight was

Hy was lief vi sy lp's speel en om te paint
Hy het sy ma en pa se mure vol gepaint
Soedat as mense daa instap hettit gelyk
hulle is inne art museum
Die Jewish man wat antiques vekoep et
het eenkee by my ouma hulle hys ingestap,
rondom hom gekyk en oep mond
gesê, 'These are masterpieces'
en ge-offer om vi
Douglas onne sy wing te niem, ma sy
ma was te lief vi haa kind om hom
te lat gan mette man wat sy nie kennie
Douglas was cultured en my ma hulle was
dai kinnes wat jy altyd sien in ou photos
van London innie 1800's

Douglas kan ienagge vrou gekry et
Maa hy wil net vi Maya gehêrit
En sy wil net vi hom gehêrit
Maa haa familie het vi Douglas gehaat
En êrens het Juliet haa rug op Romeo
gedrai en onthou sy isse Capulet
Hulle het drie kinnes gehad
Fahiem, Sieda en Riedie
Ek dink toe sy kinnes wegslip van hom
toe slip sy mind dieselfde tyd

Boy is meer as Douglas se bynaam
niemand noem hom mee Douglas ie
Nie net yt gewoonte nie, maa
omdat Douglas te annes is as Boy
Ek ken baie mense wie by the wayside geval
et, van wie mense sê jy moet hulle gesien et
toe hulle jonk was, voo hulle soe baie begin
syp et en druck et Boy se annesheid issie
soe nie it is soese life long project
Soese painting wattie wil klaa kom ie
'n Painting oo hoe hy voel wat begin liewe et
Hy lat my altyd dink anne Van Gogh painting
Alles is altyd in sy plek, vekeed innie way it moet wies
Splashes van paint op sy broek, wattie agte
'n canvas gewen wassie maa oppe building site
Dugga boots wat lyk soes granite statues
Sy klere altyd, 'n mix van colours
wat net Van Gogh kan lat harmonize

Selfs die swollen veins op sy polse en hanne, lyk
soes impasto brush strokes,

Of miskien issit ie way wat hy sy ou self,
Douglas Africa soe recklessly,
sloppily vannie canvas afgekrap et
En vi Boy boe oo hom gepaint et

Swing low

Ek sit somtyds en kyk dai ou vroue an
wat as kinnes swaa gekry et wie se kinnes
se kinnes se kinnes swaakry
Dai ou mans en vrouens wie hulle kinnes
jonk begrawe, wie honge en moeg deerie liewe kryp
Wie wêk tot hulle rugte lyk asof hulle bid vi rus
En ek sit en wonne somtyds hoekom hulle soe lank moet suffer
Hoekom hulle altyd die dood vryspring oppie laaste miniet
En dan vestaan ek ees Swing low sweet chariots
Swing low, swing lower, en nog lower
Hoe baie gebeurit ie dat die engele ytstretch vi ôs
En weg vlieg met nette handvol stof ie?

Dissertation

Submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of

Master of Arts in Creative Writing

of

Rhodes University

by

Nathan Trantraal

November 2018

Inhoudsopgawe

Hulle wat soe mal wil speel	3
Die dood en al sy associates: André Parinaud in conversation met Louis-Ferdinand Céline	6
Spy, craft	9
This is just to say.....	12
The poetry of witness.....	13
“Down these mean streets a man must go who is not himself mean”	18
Rocky Balboa en Adrian.....	24
Klawejas.....	26
De vulgari eloquentia: Kaaps as political instrument in al my skryfwêk.....	30
Disco: ’n Bespreking.....	41
’n Kot geskiedenis van Klonka/Dougie/Douwtjie/Dawood/Appels/Douglas Africa soes an my oovetel dee sy suste, my ma Charmaine Africa, neegeskryf dee my in ha idiolek en variant van Kaaps.....	44
Bronnelys.....	52

Hulle wat soe mal wil speel

Ek kykie links of regs voo ek oore pad stap ie, ek kykie ees oppie. Is orait oek, vi nou, wan Balla staan innie mirrel vannie pad en direct die traffic, soes ek oostap yt Helderberg yt innie Wes in. “Hulle wat soe mal wil speeel, hulle wat soe mal wil speel. Hulle wat soe mal speel, hulle wat soe mal speel, die polisie kom, hulle stiek innie boeme weg,” dai is Balla se numbertjie, hyt it self geskryf. Balla isse cautionary tale. Balla was te slim sê hulle, hy het te veel boekkennis gehad, en hy het sy mind veloo in sy Wiskunde, nou staan hy en direct traffic inne homeless getup enne traffic officer hoedjie wat meer lyk soese child-soldier-komandant hoedjie. Stap veby Balla, en vra hom ie antwood tot ienagge som, vra hom ienagge datum of ienagge phone nomme dan sal hy it vi jou gie in minner as drie sekondes. Hoe accurate Balla se data is wiet nieman ie, nieman het allie research gedoen ie, maak oekie saak ie, dai issie die punt van Balla nie. Die punt van Balla is dat hy gebryk wôd innie Lavis asse deterrent daatien om te had te wêk op skool en om te veel te lies, wan te veel kopkennis lei tot mallegeit. Assie ou mense sien jy lies te veel, dan sug hulle en sê dai is kopkennis, dai issie wysheid ie, en kyk wat met Balla gebeurit van te veel kopkennis het.

Die title van my thesis is *Disco*. Disco innie context van my thesis is colloquial virrie disability grants wattie government ytbetaal annie einde vannie maand virrie mense wattie kan wêkie. Die woord is nogge way vi ôs om te wys hoe ernstag ôs ôs suffering opvat. Disco-geld kan jy kry as jy physically of mentally broken is beyond repair. My focus in my thesis is meestal oppie mental aspect. *Disco* isse boek oo mal mense. Mal mense isse description van siek mense wat behoot innie Middle Ages. In Bishop Lavis waa ek groot gewôd et en waa meeste van my stories afspeel is baie goed nog soesit was innie Middle Ages. As jy famine, death, pestilence en war soek hoef jy net hie af te stap na Bishop Lavis se daghospitaal toe.

Die daghospitaal inne township is die township in microcosm. Dai is hoekom die gangsters heeltyd mense skiet in Hanover Park se daghospitaal. Ôs sê mal mense, wanne ôs generous voel of assie wit mense kyk. As ôs op ôs eie is sê ôs somme dai ding is befok.

Die is die landscape van my skryfwêk, 'n vyl mat op vyl sand. Toe ek begin lies et asse kind het ek vroeg die waarde van woore gelee. Woore was vi my altyd een van twee goed, 'n vyl bandage rondom 'n see iets offe stukkene tennisball wat ôs mee krieket gespeel et as kinnes, ôs het die ball met dik adhesive tape toegedrai, dat it die vorm vannie ball ve'anne et. Woore was prakties en ek kan it maak en breek soes it my leefwêreld pas.

Die dood en al sy associates: André Parinaud in conversation met Louis-Ferdinand

Céline

André Parinaud sit innie hys van Louis-Ferdinand Céline, innie dining room, wat double assie plek waa hy wie Céline is wêk. *“This is your work desk?”* vra Parinaud. *“Workbench,”* correct Céline, en explain dat hy homself sien asse artisan. Parinaud begin vis mettie wydste soot net: *“Why do you write?”*

“To earn a living,” is Céline se eenvoudige antwoord. Die eeste van baie antwoore, wat te eenvoudig is vir Parinaud se smaak. Parinaud wie se body language imply dat hy half-amused is deur Céline, maar ook slightly unsatisfied, press vêder, maar Céline insit op sy antwoord en vedydelik dat hy gedink het dat om boeke te skryf ’n way kan wies om geld te maak soedat hy ’n apartment kan koop. Sy grootste worry in life was dat hy nie rent sal kan betaal. As hy sy apartment kan own dan hoef hy nie rent te betaal. *“It’s only for this reason you decided one day to take a look into the white paper sheets?”* vra Parinaud, in disbelief. *“Oh! very only, I didn’t feel ... I considered the act of writing rather ridiculous ... A writer seemed to me a rather burlesque guy, a man who tells stories that nobody asks for ... very fanciful ... And I discovered I could make a good living ... I found also that being a writer makes life impossible ...”*

Parinaud counter deur te vra, hoekom Céline dan die terrible, donke soot stories skryf wat hy skryf, hoekom hy nie iets meer simple skryf wat bieter sal verkoop. Hy point uit dat al Céline se stories persoonlik is, en dat daar ’n ‘certain logic’ en baie specific style is in al sy boeke, als dinge wat point na iemand wie baie precise ideas het oor literatuur. *“In spite of your coquetry which is pushing you to present yourself as a sheet maker,”* sê Parinaud, wat meer

soese statement is asse vraag. Parinaud seem convinced dat Céline se workmanlike attitude toward skryf affected is.

“That is to say ...I’m not like young people, who touch everything and finish nothing. It’s the big fault of youth, it appears youth is disgusting. I touch a lot of things, but things I touch I finish them off. So ... it happened to me, I began in literature, which is quite a ridiculous word in itself ... And I thought literature wasn’t valid, and even in the ‘Journey’ I agreed to certain shapes - without knowing it - which more or less looked like old literature; so, I started with the three dots to be sure I worked in some other way.”

“What do you want to do when you write? Communicate your experience?” vra Parinaud.

“Oh ... sir, I dare to say, I don’t care ... because experience is a dim lamp who only lights who bears it, consequently it cannot serve other people,” antwoord Céline.

“Communicate an emotion?”

“Hum, no ... making it hold to paper ... it’s very difficult isn’t it ... You see ... paper is a tombstone ... here lies the author. It’s really dead isn’t it? That struggle with the paper is really tough.”

Parinaud try ’n annee avenue: *“To understand your idea of literature, which you are hiding, could you tell us what you think of your colleagues?”*

Céline proceed calmly om vi Montherlant (essayist, novelist, dramatist) en Jean Giono (novelist) te beskryf as insignificant, asof it die beste ding is wat hy kan dink om te sê oo hulle tewyl hy sy harshest evaluation los vi François Mauriac, die famous French novelist, dramatist, critic, poet en Nobel Prize winner, wie se style hy describe as *“School director style. Who has gone bad in politics and many other things ...”*

Om te vedydelik dat hy niks persoonlik tien hulle hettie sê hy: *"They are good people ... or not ... who copy shapes. I'm only concerned about style. Only style is the man, they have no style or have styles pinched from ... Le Bourget ... from Anatole France ... from old ways."*

"And do you write according to themes or big topics?" vra Parinaud, wie seem om nogmaals 'n nuwe angle te try. It issie dat Céline unresponsive issie, maa dat al sy antwoore seem om te lead na dead ends. Asof sy method net interesting is vi die wat self innit gloe. Asof sy method te simple is om believable te wies. *"Well that's about architecture. Architecture is the alpha princip of all arts."* Céline gebryk die analogy daavan omme hys te bou met venstes, 'n roof, chimney, 'n deur enne slietel vi ieman om innie hys te gan, en die pesoon sal either impressed wies mettie hys of nie, maa either way assie pesoon die hys klaa explore et, dan gan die pesoon wee yt en dai issie einde vannie storie.

"But you don't search for communicating ideas, to express them?"

Céline, motioning na sy bookcase: *"Oh sir, there are plenty of ideas in my encyclopedia, look how big it is! Oh, there are good ideas, nice ideas and god knows how many! Very good ones, very consistent ones, much better than I can see in all the newspapers, oh much better, much more clear, much more clean and much more fancy and much more funny."*

"You kick the notion of idea out of literature, you don't want it," sê Parinaud.

"Only in my literature sir, if others use ideas in their literature, gosh why not?"

"For you a writer must have lived what he tells? He needs to be a witness who had almost got killed for the story he wants to tell about?" vra Parinaud.

You must pay ... and not frugally, really pay. For comical stories too, you must pay. The real colleague is death and all his associates: persecution, the entire world ... sê Céline, mette

traan in sy een oeg, nie van sadness of sentimentality nie. 'n Hold-over vannie bullet in sy kop, wat hy gekry et toe hy innie army was.

Spy, craft

Oppie dag van ha oupa se begrafnis, byrie begrafplaas, staan ek en lies die epitaphs oppie grafte, *'In His will is our peace.'* *'Little Boy Blue has gone away.'*

Ek drai na Lucinda en vra vi ha wat sy sal wil hê moet staan op ha grafstien.

It isse pointless vraag, wan as een van ôs nou moet doodgan sal ôsie grafstiene kry nie, nette krys innie grond mette 1983-2009. Daa wassie ees geld om ha oupa te begrawe nie.

Ek wiet van bieter as om te wag vi Lucinda om my te vra wat ek sal wil hê, reciprocity issie ha strong suit ie. En hoekom vra mens vrae oo laaste meals of grafstiene behalwe omdat jy jou eie fantasy wil deel. Ek offer 'Tinker, Tailor, Soldier, Spy'. Tinker, omdat ek tottie beste van my means dinge probeer regmaak et, wat ek ill-prepared voo was. Tailor, omdat ek lief was virre ding wat well-made was. Soldier, omdat ek baklei et elke dag van my liewe. Spy, omdat meer assie res, was dai my rol innie oolog wat ôs liebens was, om te spy op mense, te spy op myself en wat ek gesien et te craft into narratives wattit 'n shape en meaning gie.

Ek hou nie vanne storie nie, vi my gan boeke als oorrie woore, ek gie nie om wat gesê wôtie, ek gie net om oo hoe it gesê wôd, is vi my niks omme boek innie mirrel te begin lies agentoe nie, of omme boek oep te maak oppie vyfde blaa en te beslyt die storie begin daa nie. Maa ek lies spy stories, soedat ek iets in common met my pa kan het. Spy stories en mafia stories is sy ding. En ek het vol geraak van Robert Ludlum en boeke oorrie New Jersey mob, is toe wat ek afkom op John Le Carré, wie 'n klas skrywer is, wie spy stories vetel, soe ek kan nog altyd met my pa daaoo praat. Ek het die George Smiley boeke in no time klaa gelies, en dai is

helfte vannie riede hoekom ek *Tinker, Tailor, Soldier, Spy* op my brein het. Maa ek is alwee oppe anne Le Carré boek, *The Little Drummer Girl*, 'n storie oo Israeli spies wie 'n Palestinian “terrorist” cell infiltrate. In een scene waarie spies 'n bit of deception ytnap, en een van hulle spies se backstory delineate soes undercover police officers sal doen, intrigue et my om te sien die similarities tussen spycraft en fiction writing. *“How does the fiction play, Gadi?” he asked of Becker. “It fits,” said Becker. He let them wait a moment. “Rossino had the use of her in Vienna for a couple of days, drove her south, delivered her to the car. All true. She drove the car to Munich, met Yanuka. Untrue, but they’re the only two people who know it.” Litvak greedily took up the story: “They met in Ottobrunn. That’s a village south-east of town. From there they went somewhere and made love. Who cares where? Not everything has to fit a reconstruction. Maybe in the car. She likes it all the time, she says so. But best she likes it with the fighters, as she calls them. Maybe they rented a room somewhere and the proprietor is too scared even to come forward. Gaps like that are normal. The opposition will expect them.”*

En nou moet ek examine hoe my fiction speel. Daa was regtig 'n begrafnis, Lucinda se oupa. Ek het rêrag die grafstiene gelies. Ek het rêrag gewonne wat ek op my grafstien sal wil hê. Als waa soevê. Het ek vi Lucinda gevra wat sy op ha grafstien sal wil hê, nuu, onwaar. Sal ek vi Lucinda soe 'n vraag gevra et by ha oupa se begrafnis? Ek wiet ek sal et vi ha op ienagge anne tyd gevra et. Hoe normalize ek dan die moment, maak it soes ienagge anne tyd? Hoekom matter it, net ek en sy sal wiet of ek ha dai sal gevra et? Anyway, na ha oupa begrawe was, het ammel gan iet. Ammel het bakke kos agte in hulle boots gepak, asof hulle alwee vegiet et van ha oupa, Lucinda included. Om te iet sou my net depress et, en dit kon nogal maklik gelei et tot dai type van inappropriate vraag, maa dan sou ek oek die storie meer konteks moes gie, wan soms iet mense by begrafnisse omdat hulle honge is en soms is

daa kos wat oobly en mense moet it in hulle boots pak en saam vat hystoe. Obviously sou ek nie die vraag gevra et ie.

Ek sou begrafnis toe gegaan et met Lucinda en an my pa en al sy spy boeke gedink et en ek sou dankbaar gewies het vi allie useless information wat ek in my kop het. Ek sou gedink et miskien moet ek eendag skryf oo my pa en sy liefde vi spy boeke, ek kan die storie se titel ‘Carlos’ maak en dit kan in my eeste boek gan. Ek sal dan van tyd tot tyd na spy boeke vewys in my wêk, readers hou van continuity en internal logic, herhaling skep familiarity. Goeie vewysings is belangrik, “*In his will our peace*”, ’n reference na Dante, ‘*Little Boy Blue has gone away*’, ’n goeie random vewysing wat die reality in lyn kan bring mettie fiction. Miskien kan ek next time iets oo Le Carré skryf, vi nou lyk it my is ek stuck met my pa en Robert Ludlum. Die waarheid is, my fiction is meestal waarheid en my kuns is om sieke te maak dat nieman die seams kan sien wanne ek alles saam vaswêk ie.

Carlos

Somtyds het my pa without warning
by ôs innie kame kê sit

en my pa issie type van pesoon
van wie ekke warning need voo hy by my kê sit

wan as ek met hom praat, lies ek vanne script af.
Ek het vyf topics wat ek net vi hom hou:

Robert Ludlum, Jason Bourne, Carlos the Jackal,
die weer ennie Mafia.

Ôs spen soe vyftien minute op elke topic,
give or take, en dan na soe ’n solid ier

of soe, dan begin ek praat met André
en preten asof my pa nie innie kame issie.

Maa of late het hy begin inpop
en dan bring hy nieuwe topics op.

Hy vetel ôs van toe hy jonk was
wat weird is, wan dan realise ek wee

dat ek fokkol van hom af wietie
en hoe meer hy vetel, hoe mee grateful is ek

ek wietie.

This is Just to Say

Ek wonne oo “This is Just to Say” dee William Carlos Williams. Ek wonne of hy it geskryf et oppe stukkies papier wat daa innie kombys gelêrit of agte op ’n ou envelope miskien. “*This is just to say, I have eaten the plums that were in the icebox and which you were probably saving for breakfast. Forgive me they were so sweet and so cold.*” Het hy later sy note gesien, die form gesien en guiltily of greedily sy woore in beweeg waa hulle behoot? Of issit net ek wat omgie oo sukke goed? “*If poetry comes not as naturally as the leaves to a tree it had better not come at all,*” is hoe Keats it gestel et. Maa wat Keats ie gesêrit ie, is watter parts natural moet wies en watter parts it okay is om agtena te construct ie. Is dai my ienagste rol as poet wonne ek somtyds, ’n administrator, ’n micro-manager van woore.

This is just to say

I have eaten
the plums
that were in
the icebox

and which
you were probably
saving
for breakfast
Forgive me
they were delicious
so sweet
and so cold

The poetry of witness

Ek onthou die eeste kee wat ek gedigte voo anne mense gelies et omdat ek onthou daa wasse klomp famous digters van overseas wat oek gelies et. It was as deel vannie “Dancing in Other Words”-festival wat jaaliks dee Breyten Breytenbach gereël wôd en ek was invited as een vannie local digters om saam die international writers by UWK te kom lies. Ek kannie onthou of ek voo of na Carolyn Forché gelies et ie, maa ek kan goed onthou ek het my oë gerol vi ha gedig. Die gedig wat sy gelies et was ha most famous gedig, “The Colonel”:

The Colonel

What you have heard is true. I was in his house.
His wife carried a tray of coffee and sugar. His
daughter filed her nails, his son went out for the
night. There were daily papers, pet dogs, a pistol
on the cushion beside him. The moon swung bare on
its black cord over the house. On the television
was a cop show. It was in English. Broken bottles
were embedded in the walls around the house to
scoop the kneecaps from a man's legs or cut his
hands to lace. On the windows there were gratings
like those in liquor stores. We had dinner, rack of
lamb, good wine, a gold bell was on the table for
calling the maid. The maid brought green mangoes,
salt, a type of bread. I was asked how I enjoyed
the country. There was a brief commercial in
Spanish. His wife took everything away. There was
some talk of how difficult it had become to govern.
The parrot said hello on the terrace. The colonel
told it to shut up, and pushed himself from the
table. My friend said to me with his eyes: say
nothing. The colonel returned with a sack used to
bring groceries home. He spilled many human ears on
the table. They were like dried peach halves. There
is no other way to say this. He took one of them in
his hands, shook it in our faces, dropped it into a
water glass. It came alive there. I am tired of
fooling around he said. As for the rights of anyone,
tell your people they can go f--- themselves. He
swept the ears to the floor with his arm and held
the last of his wine in the air. Something for your
poetry, no? he said. Some of the ears on the floor

caught this scrap of his voice. Some of the ears on
the floor were pressed to the ground.

Die gedig het vi my geklink hoe photos lyk van gangsters wat wit mense vat as hulle Cape
Flats toe kom omme photo essay te doen oor 28's en 26's. Assie gangsters die wit mens
ennie camera sien, begin hulle *act* soes gangsters, die way hulle dink wit mense gangsters
sien. Ek kannie gehelp et om te dink dat daa 'n baie bieter gedig was wat geskryf kan gewies
et oor colonel ie, een wattie einde mettie colonel watte sak ore oppie tafel gooi omme
Western audience te skok ie. 'n Gedig wat nie dee 'n outsider geskryf wassie, wat geskryf was
preferably nie tewyl die colonel gewiet et hy wôd nou observe ie.

Forché se lies stem vi my oor, het gedrip mettie machismo van Americans wie gevaalike,
belangrike wêk doen in foreign lande en toe die gedig kom byrie gedeelte waarie colonel
praat het Forché die man se stem nagmaak, hom lat klink soesie bad guy innie American
movies, die een mettie bad accent, dai broad accent watte stand-in kan wies virre Russian,
Colombian offe Yugoslavian al klink ittie soes een vannie drie nie. Die poem speel af in El
Salvador. Die gedig was vi my soe typical van wit mense wie skryf oo mense wie hulle nie
vestaanie. Forché se style is simple en ampe journalistic hie, maa it kom oo soes tourism
mette hard gaze.

However, voo sy die gedig perform et, het sy ees gepraat oo wat sy genoem et, "the poetry of
witness". Wat sy describe et, was vi my opaque maa interesting genoeg om later op te gan
soek. Innie preface virrie anthology *Twentieth Century Poetry of Witness* wat compiled was
dee Forché, beskryf sy "poetry of witness": *Poetry of witness presents the reader with an
interesting interpretive problem. We are accustomed to rather easy categories: we
distinguish between "personal" and "political" poems – the former calling to mind lyrics of*

love and emotional loss, the latter indicating a public partisanship that is considered divisive, even when necessary. The distinction between the personal and the political gives the political realm too much and too little scope; at the same time, it renders the personal too important and not important enough ... Die soot overly academic extrapolation van simple ideas lat my dink annie rastas rondom wie ek groot gewôd et, wie elke kee as hulle te veel geroek et, dan wil hulle jou vetel van hoe Joseph Cephas die Bybel geskryf et, en hoe die Illuminati alles control. Wat hulle gesêrit wassie *necessarily* untrue nie, maa it was vi my asof die liewe noggie complicated genoeg was vi hulle nie. Hulle moes altyd vi nogge layer gan soek, 'n layer wat niks contribute ie, maa wat instead die regte issues vêder obscure. Wat meer by my geresonate et, was iets wat ek later gelies et inne interview met Forché dee Chard de Niord vi *World Literature Today*:

Forché: *"I was a little worried that, once it ('The Colonel') was published, the colonel, who was then still living, would see it. As it turned out, years later, the friend who was with me that night, who had brought me to the colonel's house, told me that he himself had shown the poem to the colonel."*

de Niord: *"And his response?"*

Forché: *"I don't talk about this much. He showed 'The Colonel' to the colonel. My friend told me this rather casually, while visiting me in the United States. 'I showed him by the way,' he said. 'I showed him the poem.' I was flabbergasted and asked him why ever he would do such a thing. He assured me that it was 'all right, that the colonel had liked the poem and had even had it laminated to carry with him. He was very proud of having a poem written about him.' I asked him how it was that the colonel did not see this as a negative portrayal. My friend answered, 'He doesn't see, but he remembers the night, and he thought*

you wrote about it very well and he still feels the way he felt and he is very happy to be in a poetry book. ' This surprised me. '

Ek consider my gedigte “poetry of witness”. Somtyds skryf ek oo goed wat ek witness. Somtyds issit political, somtyds issit private en personal. Somtyds issit familie se stories wie nie wil hê ek moet hulle stories vetel ie, wat ek anyway vetel omdat ek nog altyd kwaad is oo iets wat hulle an my gedoen et tien jaa geliede. Ek skryf oo mense wie se stories nooit sal vetel wôtie, wan hulle lievens wôd as onbelangrik geag omdat hulle arm is en nie wit issie, inne land waa wit alles is en alles wat nice is wit is. Somtyds skryf ek oo goed wat ek sien, wat net legal is in plekke soes Bishop Lavis en Valhalla Park dan moet ek genoeg goed innie gedig change, meer as net mense se name. Dai is waa die hele enterprise begin wankel, wan it is dieselle goed wat diep onne my vel sit, en my anxiety gie waaoo ekkie altyd kan skryf ie. Jy witness die goed en dan sit jy later en jy wonne of jy daaoo moet skryf, wan jy issie Carolyn Forché nie. Jy issie 'n American wie môre oppe aeroplane kan klim en wegvlieg ie. As jy van binne af byte toe skryf, laminate mense nie die poems wat jy skryf oo hulle nie.

As ek dink anne “poetry of witness” wat met my praat en wat fulfil an my eie criteria vi regte “poetry of witness” dink ek onmiddelik an Roberto Saviano se boek *Gomorrah*, wat nie poetry issie maa investigative journalism wat inne baie poetic style geskryf is. Saviano se boek wasse investigative report oor mafia in Naples, wat hy begin skryf et asse jong man tewyl hy nog in Naples gebly et. Inne stuk vi *The Guardian* beskryf hy hoe hy die boek begin skryf et, ennie effect wat it op sy lieue gehad et: *As a young writer growing up in Caserta, a suburb of Naples, I felt myself getting more and more angry. There was a war going on between two mafia clans for control of the territory, and violence between them spilled into the streets. I wanted to tell the world what this war zone was like: the victims' families*

tearing their clothes, the stink of piss from a man who knew he was going to die and couldn't control his fear, people shot in the street because they looked like the intended victim. I got to know the workers in industries run by the Camorra. I got to know the messengers, the look-outs who worked for the clan. I read court records, news reports, trial transcripts. I pulled their stories together, the stories of my neighbourhood, and published a book called Gomorrah. Something about it touched a nerve. It became an instant bestseller – so many people bought it that the Camorra couldn't ignore it. Not long after the book came out in 2006, someone left a leaflet in my mother's postbox. I was living in Naples, but she was still in Caserta. It showed a photograph of me, with a pistol to my head, and the word "Condemned".

Saviano lieve tot vandag toe nog onne police protection. Die mense oo wie ek skryf, hulle influence issie comparable by any measure tottie scale van die Camorra nie, if anything wys it my hoe vê vanne distance ek nog het om te gan, as my lieve nog soe intertwined is met Bishop Lavis, 'n plek wat ek jare laas was. Ek sal sê dat vi my moet regte "poetry of witness" van binne af kom en nooit van byte, en dat die skrywers daavan self iets at stake moet het deerie publication van wat hulle gewitness et, en is dai distinction wat it separate van ordinary journalism of appropriation.

“Down these mean streets a man must go who is not himself mean”

Oolog i

It will try simply to tell of a generation of men who, even though they may have escaped shells, were destroyed by the war. - All Quiet on The Western Front, Erich Maria Remarque

Soes ek dee Valhalla Park stap, kyk ek rondom my en dink hoe baie dieselle die plek is, soesie plek wat Erich Maria Remarque beskryf in sy boek, *All Quiet on The Western Front* wat ek nou oppad is om trug te niem na Valhalla Park libray toe. Die boek speel af during WW1 wat tussen 1914 en 1918 was, ek stap dee Valhalla innie jaa 2009. Daa staan 'n man oppie hoek en lyk asof hy 'n *Rambo* mes skêpmaak of skoonmaak, hy sit en liewe kommentaar soesie mense vebystap. Hy sê vi my hy stiek mense sopnat, ek kyk hom net an en stap vêder. Ek is soe gewoond an threats en mense wie jou wil intimidate, dat ek al kan hoor innie register vannie stem whether ek need om te panic. Ek kan die distance van gunshots by ear determine. In any case is ek altyd gereed om te baklei vi my liewe, met my hele liewe. Wat ironic is, wan ek consider myself 'n pacifist. Al is ek die soot pacifist wat die heeltyd boeke oo oolog lies. Ek speel violent video games soes *Grand Theft Auto* waa jou character 'n gangster is en *Call of Duty* waa jy speel asse soldier in WW2. Ek kyk Martin Scorsese se vie classic films *Mean Streets*, *Raging Bull*, *Taxi Driver* en *Goodfellas* oo en oo al issit incredibly violent en disturbing vi my. Ek kyk die TV series *The Sopranos* oo en oo, al gie it my nightmares vi maande aneen agtena.

Die beste way wat ekkie kan vedydelik is innie woore van Alonzo, die corrupt undercover polisieman wat Denzil Washington speel innie film *Training Day*, inne scene wat hy try omme anne rookie undercover polisieman te vedydelik wat required is om te survive oppie

mean streets van Los Angeles: *The sooner you match what's in your head with what's in the real world the better you'll feel.*

Die effect van die absorption en self-immersion in violent culture op my skryfwêk was soes Brian Evenson it beskryf: *I became particularly interested in breaking through the clichés that are most applied to violence, masks that make it palatable to movie or television viewers. I wanted instead to depict murder, violence, and absence of human response in a way that allowed readers, if they were willing to keep their eyes open, to perceive violence not as symbolic, not as meaningful, but as a basic and irrevocable act-using violence that overflows the boundaries of expectation, violence as a kind of deterritorialization that floods society and leaves it drowning underwater. Violence as insignificant in that it doesn't signify anything. Not violence as glitzy evil and chic, but as neutral and blank and indifferent.*

Daa is niks meer defining as poverty nie, ek agree met Céline wie gesêit: *I can't help suspecting that the only true manifestations of our innermost being are war and insanity, those two absolute nightmares.* Poverty isse violence wat onne jou vel sit en part van jou DNA wôd en as jy die persoon is wat in die lower ranks van die army recruit wôd soes type of caste system wat pre-determined is wôd jou existence 'n study in devolution. Jou oupa se oupa se oupa wasse wit coloniser, ieman wasse slaaf. Jou bestaan isse direct result van ieman se worst impulses en as jy eendag groot is sien jy dat daa miljoene mense is soes jy, wat gebore is yt stof maa nie die stof van Christendom ie, die stof van poverty. Asse writer het ek vroeg besef dat daa nie 'n escape of 'n rescue mission gan kom ie, my cavalry is die konstante skoon blaai, waa op ek oo kan begin.

In *All Quiet on The Western Front* describe Remarque die transformation wat jong German soldiers deegan during ie oolog: *We march up, moody or good-tempered soldiers—we reach the zone where the front begins and become on the instant human animals*. Daa is striking similarities tussen ie lewens van arm mense in township en lewens van soldiers. Die absence van basic needs soos kos, klere, 'n safe, warm hys en pervasiveness van violence is dinge wat saamspeel om jou systematically te strip van jou humanity en soms dignity. Meeste mense oppie Cape Flats lewe in state van constant anxiety soos mense wie wag virre bom om te begin val, die skietery om te resume. It is moeilik om die invloed te quantify wat *All Quiet on The Western Front* op my eie future skryfwêk sou het.

Die interessante ding omtrent in 'n violent ghetto groot te wê is of course hoe onbewus jy is van hoe erg dinge rêg is. Ek sê altyd vir mense dat it voel presies soos it sal voel vir 'n kind wat in 'n veilige liefdevolle omgewing grootgemaak wê, behalwe dat vir kinne in townships, is almal 'n potential bogeyman, daa is ampe altyd iets onne jou kooi, die skaduwee teen die muur is definitely 'n monster en jou ma gaan die R2 wat jy by die tandmyn gekry het moet bysit vir broodgeld.

Oolog ii:

My skryfwêk is vandyk die staanspoor buitestaandersnarratief, nie omdat ek myself daa geplaas het, maar omdat Afrikaans se self-determination in direkte teenstand ontstaan het van my menslikheid. Die oolog vir oorlewing wê gefight tegelyk met die oolog teen verdrukking. Die oolog is die een constant. Oolog isse theme wat deeloepend in my skryfwêk voorkom. In *Chokers en Survivors* kom dit op 'n subconscious manier voor, in die gedig “Groot Verseboek” refer ek na Valhalla Park in die by the way manier asse war zone:

Ôs stap dee Valhalla
en ek sê vi ha die plek is ampe soes Bosnia,
depressing en gevaalik.
Ek sien 'n couple wat vebystap
en ek vra: "Hoekom sal jy 'n romantic relationship wil hê inne
war zone?"

Alhoewel die overall theme vannie gedig nie rerâg oo oolog gannie wonne die veteller innie gedig, tewyl hy dee Valhalla Park stap, hoe 'n mens 'n normal existence kan het inne plek wat soe gevaalik is soes die. Dee it mette war zone te vegelyk sê die veteller dat liewe in Valhalla Park tot stilsand gekom et. Ennit sal ees resume kan wôd wanne die oolog ees veby is. Die irony is dat Valhalla Park nie officially gesien wôd asse war zone ie, daavoo issit onmoontlik om te sien hoe normal liewe ooit kan angan. En tog bring mense hulle hele liewens dee in plekke soes Valhalla Park.

Innie gedig "Hard to Kill", wôtie storie oor die moord vanne off-duty polisieman vetel, maarie focus innie gedig issie rêrag die moord ie, hie wôd die violence wee oek by the way na toe refer:

Dolfie die hero-cop stap na hulle toe en vra:
"Jis, julle naies, wat staan julle soe ron?
Wat stiek julle weg, ha?"
Die arme kinnes het sieke soe groot geskrik
lat hulle ammel hulle guns geruk et
en vi Dolfie begin skiet et.

It is ees in my volgenne bundel, *Alles Het Niet Kom Wôd*, waa in ek die theme van oolog meer develop. Hie issit die idee van kinnes oppie Kaapse Vlakte in gangs as kinne soldate wat tevore kom. Ek gloe however dattit dieper gan as net gangs. Ek gloe kinnes oppie Kaapse Vlakte, ve'al boys, wôd brutalized mettie doel dat it hulle sal stêker maak en meer prepared maak vi liewe oppie Vlaktes. Wan die option om weg te trek, of ommie Vlaktes meer

leefbaar te maak, issie daa nie. Wat oobly is die ideology van the strong survive. Innie gedig “Taliban” beskryf ek ’n kind wie in soe ’n position groot wôd.

Taliban

Ban se pa onthou soms van hom
Maa laas wat hy hom kom hal et
toe lat val hy vi Ban
vanne moving bakkie af
Ban se brein het soe geswel
dat hy soese political cartoon gelyk et
Ban het meer sere
asse medieval Englishman
Ek wietie wat sy regte naam issie
Ôs roep hom Taliban
wan hy bly innie kak

Ban is maa vyf maer jare oud
maarie buttonkoppe lat vi hom
in hulle circle sit
wanne hulle ’n button roek
soes klein Jesus innie tempel
innie midde vannie leraars
Ban spoek by sy ma
of sy spoek by hom
Ek wietie, hulle bly saam
maa hulle sienie mekaa nie

Ban skarrel vi sy ding
soese klein guerrilla
wie se eie mense beslyt et
om oolog tien hom te maak

Mense begin nou starag maa sieke narie townships kyk inne different lig. Die idea dat daa ’n oolog angan is een wat begin traction kry. En mense vewag vannie government om appropriately annie problem te respond. ’n Article ytie *Weekend Argus*:

A Cape Town mother spoke of her struggle with her second eldest son who has been sucked into a life of gangsterism.

Her story follows a dialogue between the University of Cape Town, University of the Sacred Heart in Uganda and local NGOs around the phenomenon of child soldiers in Africa, and how they compare to children on the Cape Flats who are lured into gangs.

The 48-year-old mother, whose name is being withheld to protect the identity of her underage son said: “He started hanging around the boys at the corner at a very young age, his father who was able to keep our eldest son out of trouble died when he was five. I couldn’t control him by the age of 10 when he started befriending gangsters twice his age,” she said.

“I first noticed the gun when he was 13, but by then he had already lost interest in school and was under the thumb of the drug merchant. I am just waiting for the day I get the call to identify his body because he has been shot.

“Communities in Cape Town have been calling for the deployment of the army to areas affected by gang violence to stabilise the situation.

“We are told that Cape Town is not at war - but these people saying this do not live in Hanover Park or Manenberg where our children are shot at in the streets. How is that different to a war zone?”

Founder of the Hanover Park Society, Maulana Rodrigues, said: “Commonly it is understood a child soldier is a youngster with a gun in a war and many of us deny child soldiers exist in the Western Cape. But the meaning of child soldier in our societies is very simple and we cannot deny there are youngsters with guns in Cape Town.

“For Hanover Park, by September last year there were 32 killings a month and many of these murders were committed by youngsters. Numbers of child soldiers have grown from 450 to 500 this year in the Athlone region alone, but if we look at South Africa in totality it has grown to around 10 000.

“In Hanover Park we found after our case study that 80% of these children are school dropouts with the youngest shooter being just 9 years old. Children get from these gangsters what they don’t get from their parents and they will stay indebted to that gangster and the way our children pay their debt off is by killing rival gangs.

“After we sat down with children, they told us that from their first killing they felt remorse but by the second killing they become blood thirsty.”

Vice-Chancellor at University of Sacred Heart Dr Jino Mwaka said although experiences of children exposed to violence in his country differed to that of the South African context, both needed intervention that goes beyond conventional methods.

“A child soldier in the Ugandan context has primarily been associated with groups that are directly working to overthrow established state institutions. However, in other contexts, children may also become participants trapped in the violence of armed groups in their own communities, and they are still

children at war and we must go beyond conventional notions of who the child soldiers are.”

Rocky Balboa en Adrian

The Periodic Table dee Primo Levi, wat in part gan oore Holocaust survivor, begin mettie Yiddish proverb: *Ibergekomene tsores iz gut tsu dertsejlin*. (*Troubles overcome are good to tell*.) Ampe altyd na iets extraordinarily violent gebee in my liewe, eindig it op asse joke. Nie gru-humor of irony nie. ’n Regte joke, wat van ieman se tong afrol soese ’n klein rubber ball van trappe af. Ek en my vriend stap eendag narie hyswinkel toe, soes ôs die hoek vannie straat approach, baklei ’n meisie en ha boyfriend, die boyfriend punch die meisie dat sy plat op ha rug val en virre paar sekondes sukkel om wee op te staan. Daa stap ’n ouer vrou vebly ôs en lag en tewyl sy lag sê sy: “Kyk hoe slaan Rocky dan nou vi Adrian.”

As ek hystoe gan en dai storie gan oovertel sône die cold punchline, issie storie nie die moeite wêd ie, wan dai is hoe ôs cope met violence en daa is elke dag in Lavis boyfriends wie hulle girlfriends omslaan, maa daa issie altyd ’n handy hag om te sê: “Kyk hoe slaan Rocky dan nou vi Adrian” ie.

Die characters in my wêk inhabit ’n baie spesifieke space, die landscape isse township, armoede, geweld, trauma en constant danger is die set ennie set design is centuries se oppression, PTSD en die inescapable consequences van alles wat stukkend is innie samelewing. Ek skryf vanyt ’n plek wat net bestaan binne ’n spesifieke context maa die uniekheid vannie context maak it toeganklik. Die stemme in my narrative wissel vannie absurd tottie obscure. My benadering tottie ytskryf van die leefwêreld is altyd gesement in

die behoud vanne tasbaarheid wat manifest as *a tone and rhythm by which people live, most often in response to common modes of thought best enforced by some factor of environmental emotion that is exact and specific*, om Amiri Baraka se woore te gebryk.

Klawejas

Rapport se interviewer kom in by ôs hys gestap. Met hys bedoel ek 'n garage innie jaat van my ma se ou vriend waa ek bly met my ma en my broes en sustes. Maa hulle sê home is where the heart is, en my hart lê innie stof oppie klein bryn tafeltjie wat vaal bly die way die sand die heeltid in-wai, omriede die dee se hout is te opgeswel om toe te maak. Ek sit my music sagter op my laptop, soedat net ek die song kan hoor hum innie background. It is Run the Jewels wat speel, "Report to the shareholders/Kill your masters". Ek kannie skryf of dink sône music ie.

Oppie tafeltjie lê daa die boek wat ek biesag is om op te wêk, die stack van bôrre wat my suste nou gan opwas innie klein groen badjie wat ôs gebryk vi skorregood en wasgoed enne library boek wat ek moet trugvat. *Beware of horses/ I mean a horse is a horse of course, but who rides is important/Sitting high with a uniform, barking orders, demanding order/And I'm scared that I talk too much about what I think's going on/ I got a way with this, they might drag me away for this/Put me in a cage for this, I might pay for this.* Die vrou wat my moet interview try ha beste om nie shocked te lyk ie, credit an ha vi dai, ampe ag grootmense inne standard garage. It remind my an dai ou kompetisies waa hulle kyk hoeveel mense inne klein Citi Golf kan inpas ennie een wat die meeste mense kan inpas, wen iets. My familie sou dai kompetisie gewen et. *So I just say what I want like I'm made for this.*

Voo sy ytkom byrie vrae wat sy vooberei et vra sy my waa ek wêk. Ek sê ek wêk daa oppie vaal tafeltjie. Sy decide om by ha script te hou en begin, "As ek 'n onderhoud met 'n skrywer voer, is my eerste vraag altyd, hoe lyk jou boekrak?" *We both hear the same sound coming Woo! /And it sounds like war Woo! / And it breaks our hearts.*

Dit is iets wat die lesers baie interessant vind, en iets wat ek altyd dood nuuskierig oor is." *I*

will not be confused for docile/I'm free, motherfuckers, I'm hostile. Ek lag en sê ek hettie 'n boekrak ie, ek hettie ees boeke nie. Maa ek sal likes omme boekrak hie in te kry, dan kan ôs elkeen 'n rakkie vat om op te slaap innie aane, ampe soese double bunk. *When I started this band, didn't have no plans, didn't see no arc/Just run with the craft, have a couple laughs/Make a buck and dash, yeah/Get a little dap like "Yeah, I'm the fucking man!" /Maybe give a little back like, "Here, I do what I can".*

Sy gie my dai kyk wat ek tien die tyd begin gewoond geraak et an, die een wat sê, “Nathan jy is presies so astrant soos ek gehoor het jy is. En ek love dit.” Maa sy love dit nie, en ek issie astrant ie. *It's all jokes and smoke 'till the truth start schemin'/Can't contain the disdain for y'all demons/Talk clean and bomb hospitals/So I speak with the foulest mouth possible.*

Ek hettie 'n boekrak ie, wan ek hettie geld vi boeke nie, en al het ek geld gehad, waavoo issie library daa? Hoekom need ek boeke? Om versies te onthou? As ek 'n boek inne winkel sien wat ek rêrag wil lies maak ek soes Francis Begbie, ek *poackets it right away*. Ek voel entitled annit, it is double-jeopardy, die law wat sê jy kannie tronk toe gan virrie selfde crime twee kee nie.'n American law, no doubt, maa dai is globalisation vi jou. En omdat my crime unnamed is soes in Kafka se *The Trial*, choose ek van dag tot dag watte laws om te obey.

Lawlessness permeate elke aspect van my lieue, it is in my soe it is in wat ek skryf en wat ek gloe. Ek willie gesê wôd hoe ek 'n boek moet skryf ie, ek willie bow voorie old guard ie. Ek gloe nie in hierarchies ie, ek is soes Charles Bukowski wie allie classics gan lies et, en beslyt et hy is bieter as hulle ammel, nog voo hy self 'n wood geskryf et. Ek gloe is belangrik om bieter as ammel te wil wies, wan vi my is poetry soes football of boxing, ek speel om te wen. Elke kee as ek 'n bietjie headway maak in life speel ek dai treffer van DJ Khaled en sy

twintag rapper tjommies, “All I Do Is Win”. *Devil done got on top of me/Bad times got a monopoly/Give up, I did the opposite/Pitch perfect, did it properly/Owner killed by his property.*

Ek explain vi ha dat die boeke skrywery nie soe ingewikkeld is soes mense ytmaak ie. Jy lies jou ees net lekkie dikkies annie boeke, dan vat jy ’n pen en een vannie kinnes se skoolboeke, dan bring jy it als wee op of jy skryf it soesie stories wat jou ma hulle vetel, wat jy self begin vetel soes jy ouer raak enne paa knocks weg het. Jy moet nette style an jou het, enne gedagte. Jy moet net wiet hoe om jou woore te tel, is soes om kare te tel, ees seem it onmoontlik, maa jy raak it gou gewoond, soes om Klawejas te speel. *Choose the lesser of the evil people, and the devil still gon' win/It could all be over tomorrow, kill our masters and start again.*

Nou wil sy wiet waa ek my stories vandaan kry, my inspirasie. Ek vedydelik dat ekkit nêrens vandaan kry nie, is altyd met my, die plek issie storie, die mense wie ek elke dag sien, hulle issie characters. Hulle perform vi my. Ek is net die director, ek wys virrie mense wie lies waa om te kyk. Sy hou nie van die way die conversation gannie, sy dink ek is arrogant. Wat funny is vi my, wan jy kan my maa allow om arrogant te wies, as ek was, kyk rondom my, ek bly in poverty within poverty, ek is deel vanne elite club van arm mense. *This life'll stress you like Orson Welles on the radio/War after war of the world'll make all your saneness go/And these invaders from Earth're twerkin' on graves you know.*

‘Dit kan tog nie so maklik wees soos jy dit beskryf nie Nathan, jy vat my nou vir ’n grap neh?’ vra sy. Ek vat ha nie virre grap ie, life is swaa, art kannie oek swaa wiessie, ek het klaa betaal vi wat ek skryf. Ek vra ha of sy al *Youth* gelies et, sy love vi Coetzee, ek quote vi ha dai stukkie, *He wishes it could be granted to him to come alive and just for a minute just for a*

second, know what it is to burn with the sacred fire of art. Suffering, madness, sex: three ways of calling down the sacred fire upon oneself. Ek sê vi ha it is nonsense, daa is niks sacred fire nie.

It is soesie famous cartoonist wie my invite et na sy studio, hy hette hele workdesk gehad, ennie workdesk was vol art equipment, elke soot canvas en paintbrush. En yet, daa op sy easel, was A3 photocopy stock, met pencil en ink marks op, elke kee as ek daa gekom et. Die brushes ennie canvas wassie vi hom ie, it was om anne mense se idea vannie artist te satisfy, it help later as jy mense wil baie geld charge vi jou wêk, jou wêk moet sieke baie swaa wies assit soe baie equipment need. *Done appealing to our killers, man, to stop the bleeding/This song's a dirty bomb for they dirty dealings/ Boots on the roof, I'm Charley Mingus jumping through the ceiling/Master P-ing on these lost Europeans thievin'.*

Ek irritate die interviewer, ek kan sien sy dink ek isse obnoxious contrarian, maa ek gie nie ommie, ek sê vi ha ek is soes King Lear se baby dogtetjie, wat's ha naam, Cordelia. Die nice een wat vi ha pa gesêrit sy is soe lief vi hom soese dogte vi ha pa moet wies. Ek is lief vi art net soe lief ek moet wies daavoo. Ha laaste vraag is of daa ienagge boeke is wat my geinfluence et? Ek moet ha 'n bietjie daaoo vetel. Oorie boeke wat my beïnvloed et, het ek niks om te sê behalwe ommie writers se name te list ie, ek kan hulle op my vinges tel:

Louis Ferdinand Céline

Ring Lardner

JD Salinger

Charles Bukowski

Frankie Mcourt, Malachy McCourt, (broes soe hulle gan somme op een vinge)

Nescio

James Kelman

Remarque

Ronelda S. Kamfer

Die res is vi my soes kos wat ek by anne mense se hys sal iet, maa wat ek nooit self sal maakie.

Kill your, kill, kill, kill your pimp, kill/Kill your master

De vulgari eloquentia: Kaaps as political instrument in al my skryfwêk

There also exists another kind of language, at one remove from us, which the Romans called grammatica. The Greeks and some - but not all - other peoples also have this secondary kind of language. Few, however, achieve complete fluency in it, since knowledge of its rules and theory can only be developed through dedication to a lengthy course of study. Of these two kinds of language, the more noble is the vernacular: first, because it was the language originally used by the human race; second, because the whole world employs it, though with different pronunciations and using different words; and third, because it is natural to us, while the other is, in contrast, artificial. And this more noble kind of language is what I intend to discuss. - De vulgari eloquentia, Dante Alighieri

Modern, patronizing attitudes teenoo Kaaps is niks niet. Erika Terblanche skryf oo Peter Blum wie reeds in 1955 Kaapse gedigte geskryf et: *Die bundel (Steenbok tot Poolsee) het ook teenstand gekry. CM van den Heever en S Ignatius Mocke se Afrikaanse Skrywerskring het morele griewe teen die bundel gehad en wou hê dat Nasionale Boekhandel die hele oplaag van Steenbok tot Poolsee aan verspreiding onttrek. Dit was veral oor die gedig "Oor monnemente gepraat" wat hulle dit gehad het. Volgens hulle is die "Afrikaners se groot geestesbesit, die Voortrekkermonument", deur 'n vreemdeling van die buiteland beledig. Ook het hy neerhalend geskryf oor dit wat vir die Afrikaner heilig is en dat hy die Afrikaner se herkoms en geskiedenis geminag het. Ook gebruik hy minder mooi woorde soos "bakgat". Retrospektief gesien, was dit nogal heel ironies, aangesien die Kaapse Onderwysdepartement hierdie gedig, dertig jaar later in 1986, vir die matrieks voorgeskryf het.*

Oor monnemente gepraat

Wat spog jul so met julle monnemenet?
Hy's groot ma'lielak, en hy staan so kaal
da' op sy koppie. Wie't vir hom betaal -
al daai graniet en marmer en sement?
O ja, hy's groter as 'n sirkustent -
Ma' waa's die pêd, die mooi nooi innie saal?
die lekka clowns, die leeus in hul kraal?
Nei, daa's g'n spôts nie vir jou Kaapse kjend!

Hier het ons stetjoes, elkeen soos 'n mens:
ou Afdum-Murray, Hofmeyr met sy spens;
hier's Jan van Riebeeck, bakgat aangetrek
in sy plus-fours; Cecil Rhodes wat jou wys
wa' die reisesbaan lê; en vorie Paalmint-hys
ou Mies Victoria met haa' klein spanspek.

Ek issie vebaas dat Pieter Blum, 'n foreigner, se attitude toward Kaaps soe annes was as dit van Afrikaners ie, ek dink sy European background speel 'n rol. Hy hette wyer context vannie wêreld gehad en was oek ie beperk met dieselle preoccupation met sywerheid of nasionalisme nie. Kaaps asse taal kon hy freely process. Die geskiedenis van Kaaps issie baie veskillend assie geskiedenis van baie tale byte Syd-Afrika nie. As jy kyk byvoobeeld narie geskiedenis van Italian wat sy oosprong het in Tuscan dialect. As jy Latin vevang met Nederlands, deel ie tale 'n similar geskiedenis en bied moontlik 'n padkaat of rigtingwyser vorentoe vi Kaaps. Italian is Latin se kleinkind. Direkte bloedlyn, yt al ie Romantic tale, dit wil sê die tale wat hul oosprong yt Latin kry, is Italian die naaste liewende familielid van Latin in terms van woorekat. Mense innie Italian Peninsula het vi eeue ammel Latin gepraat, maa stelselmatig het iets begin ve'anne en ammel het "*Vulgar Latin*" begin praat. Soe genoem omdat ittie taal was wattie "*volgo*" gepraat et, die arm en ongeskoolde mense, die peasants.

Latin wassie formele taal wat gebryk was vi official geleenthede en ceremonies, soesie Catholic Mass, maa van dag tot dag het mense meer en meer die "*vulgar*" taal wat tien die tyd starag begin ve'anne et na "*vernacular*" toe gepraat. Die digter, Dante, wie sy vinge oppie pulse vannie tye gehad et, het gesien hoe die taal biesag was om te ve'anne en ontwikkel. Dit wassie riede hoekom hy met opset 'n poëtiese wêk wou skryf innie taal wat gewone mense praat. Hy kon sien dattit die toekoms vannie taal gan wies en hy wou hê soe baie

mense as moontlik moet sy wêk kan lies. Die *Divine Comedy* was nooit vetaal in Italy nie, jou ability ommit te kan lies innie oospronklike taal was gesien asse sign van jou opvoeding.

Dante se approach wassie sône kritiek ontvang ie, die purists byvoorbeeld het gevoel dat die *Divine Comedy* minnerwaardig was omdat it elements van nie-liriese registers of tale gebryk et, maa baie digters het Dante se voobeeld gevolg wat op sy beurt bygedra et tot die diffusion van Italian.

Elke Italian city het nog altyd sy eie unique dialect behou. Toe Tuscan afgeleide Italian wyd begin gebryk wôd regde Italy het die veskillende dialekte hulle veskeidenheid behou, en local spreekvorms is geïntegreer om veskillende weergawes van streeks Italian te skep.

Vandag praat ammel in Italy, Italian saam met hul streeks dialekte. Italian is inne state van constant transformation omdat it nieuwe woore absorb yt Engels, Frans, anne tale en yt nieuwe tegnologiese ontwikkeling en wetenskaplike ontdekkings. 'n Perfect voobeeld van hoe ryk en inclusive Italian is, is die TV program *Gomorra*, die series wat based is op Roberto Saviano se boek.

Die streeks dialek wattie characters praat is soe realistic en spesifiek annie streek waarie storie afspeel, dattie series met Italian subtitles ytgesaai wôd soedat anne Italians byte Caserta it kan volg. Contrast dit met Syd-Afrikaanse TV programs waa selfs die bryn en swat characters Standaardafrikaans praat.

Die Standaard

William Carlos Williams paraphrase vi H.L Mencken in sy essay "The Poem Is a Field of Action": *In the first place, we have to say, following H.L Mencken's The American*

Language, which American Language? Since Mencken pointed out that the American student (the formative years-very important) is bilingual, he speaks English in the classroom but his own tongue outside of it. Innies selfde essay sê Carlos Williams: For us our language is serious in a way that English is not. Just as to them English is serious-too serious-in a way no dialect could be. But the dialect is the mobile phase, the changing phase, the productive phase-as their languages were to Chaucer, Shakespeare, Dante, Rabelais in their day.

Die onnestaande text stel voo wat op skoolvlak gebee wanne Standaardafrikaans gebryk wôd binne 'n Kaapse konteks.

‘Dit was ’n dag wat ek nooit sal vergeet nie.’

One does not inhabit a country; one inhabits a language. That is our country, our fatherland-and no other. - Emil Cioran

Ek praat van een van dai opstelle wat ôs moet geskryf et innie eksamen toe ek nog in graad 10 was. Ek was nogal goed in Afrikaans op skool. Afrikaans en Engels was al vakke wat ek altyd geslaag et. Maa dai dag toe sit ek en hou my vraestel dop en in my mind flick ek dee my memories soese photo album en kyk vi iets wat ’n teacher sal tevriede stel. Oppie ou einde toe beslyt ek om maa virrie juffrou ’n note te skryf en te vedydelik dat al my dae “wat ek nooit sal vergeet nie” some form van violence of psychological abuse gan entail en ek dinkie ek het mee krag om nog ’n opstel te skryf oo hoe lekker dit was by die strand en hoe my pa agterna die dag moes red toe Buks, ons hond, omgeslaan was deur ’n tamaai brander nie. Wan ôs hettie ’n hond genaamd Buks gehad ie, ôs se hond se naam was Brandsiek, wan hy het permie brandsiek gehad en innie unlikely event dat ôs hom saam sea toe sal gevat et en as hy innie wate in gehaloep et en ampe vesyp et sal dai die laaste van hom gewies et wan ek kannie swem ie en my pa sal net daa gesit et en gesêrit: “As hy byrie sea kan inhaloep moet hy sieke maa kan ythaloep.”

Die nice ding daavan om te decide jy gan nie mee participate ie though, is dat jy kan lê met jou kop oppie bank en assie teacher wie invigilate se rug gedrai is, kan jy die alphabetic

cunt ookant jou roep en vra om sy opstel te sien. Die laities ookant my was Warren Fowler, maa ôs het hom Vader of Mr Fowler geroep omdat hy 21 geraak et in graad 8. Mr Fowler dryp elke jaa Afrikaans en as jy Afrikaans dryp, dan kan jy maa al jou anne vakke slaag, jy dryp nog altyd die jaa, wan Afrikaans is jou hystaal, wat of course ironic was, wan Afrikaans wassie ôse hystaal ie. In fact die Afrikaans wat ôs op skool gedoen et, het net 'n passing resemblance gehad tot die Afrikaans wat ôs byrie hys gepraat et. Ek hoef net an Mr Fowler te dink sywer Afrikaans byrie hys praat dan begin ek 'n laughing fit te kry wat maak dattie menee omdraai en my ankyk asof ek altyd in eksamenlokale lag, maa ek sak my kop en hou my lag in, wan ek soekie nou die menee op my case ie, ek wil ees Mr Fowler se opstel lees, wan dan gan ek rêrag ie my lag kan inhou nie, en dan gan hulle miskien my vraestel opskeë en my ytie eksamen lokaal sit. Dan kan ek vroeg hystoe fokof.

Mr Fowler kyk my suspicious an wanne ek hom roep, maa ek promise hom ek is klaa met my opstel en ek wil hom help, ek gan vi hom 'n paa lines skryf. Mr Fowler is desperate om dié kee graad 10 te slaag, soe hy gie maa vi my sy opstel, met soe 'n defeated look op sy gesig, wat maak dat ek beslyt ek gan maa rêrag vi hom 'n paa lines skryf. Dan kan hy miskien maklik 10 yt 'n 100 kry.

Ek kyk Mr Fowler se opstel an, en ek dink ek gan die kak oppie tafel van my hart skryf, ek gan nog vi jare kan lag vi die shit.

'n Dag wat ek nooit sal vergeet nie

Ons biere mense. Ons biere mense is goeie mense. Ons speel grag sam. Ons bere mense braai gerelt dat eet ons almal die lekernye. Ek hou baie van ons bure mense. Ons biere mense

het 2 seens ons lag leker sam terwil ons baljaar op die strant. Dit was 'n dag wat ek nooit sal virgeet nie.

Yt 'n possible 400 woore het hy net gemanage om 64 te skryf, maa elke line isse faultless manifestation van stupidity, ampe soes le mot juste vi morons. Mr Fowler kan sense hy hette mistake gemaak om vi my sy opstel te gie, wan ek lê met my kop op my arms soes een wie slaap, maa my body ruk uncontrollably soes een wie hyl of lag. Ek wiet hy wil vi my iets sê, maa die teacher staan tussen ôs. Wanne die teacher narie vooste ry toe loep, roep Mr Fowler my saggies: “Jy jou nai, waavoo lag jy?”, maa hy het self lag in sy stem, wan hy wiet hy is kak dom. Dan sê hy wee lag-lag: “Jou nai jy wiet mos 'n man kannie die kak doenie, skryf 'n paa stukkies ha, jou ma se poes, moenie soe wiesie.”

Ek was al eenkee saam Mr Fowler by sy hys, eenkee wat ôs saam skool gebunk et. Sy neighbours oo wie hy innie opstel skryf kannie die mense wies wie ek gemeet et ie, unless Mr Fowler 'n double life liewe. Hulle wasse klomp alcoholics en druggies. Hulle het loud music gespeel enne kis bier gedrink oppe Woensdagoggend. Hulle het heeltyd vi ôs geskrie oorrie muurtjie: “Kom drink julle naies!” Die vrou vannie hys het vi ôs gesê: “Kom – kom julle fokkit op dái kant dan fok ôs it op dié kant.” En hulle een seun was dood by the way, die anne drie was innie tronk, soe ek wiettie wanne hulle en Mr Fowler soe lekkie gebaljaar en gelag et oppie strand ie.

Ek sit en hou die blaai dop en decide, okay, ek gan iets skryf vi Mr Fowler, wan die cunt sit en kyk my an asof hy 'n brood se geld by my soek. Vi some reason issit makliker vi my om vi Mr Fowler 'n opstel te skryf as vi my self en ek jot die ding inne paa minute nee.

'n Dag wat ek nooit sal vergeet nie

Toe ons klein was het ons familie gereeld strand toe gegaan. Al die neefs en niggies en ooms en tannies. Ek het een oom wie 'n Rastafariër is. Sy naam is Douglas maar almal noem hom Klonka. Hulle het altyd vir Klonka agter die kinders laat kyk. Klonka het nie rêrig agter die kinders gekyk nie, dis meer asof hy op sy hurke gaan sit het op die sand vêr genoeg van die see af sodat die water hom nie kan bereik nie, maar naby genoeg sodat as een van ons begin verdrink hy ons sal kan uitduik het. Ek het nooit gedink dis eienaardig dat hy so houtgerus kan sit terwyl al die klein kinders in en uit by die branders hardloop nie, seker omdat ek klein was, en natuurlik gedink het dat ek onsterflik is, maar ook omdat ek geglo het dat die grootmense altyd in volle beheer was.

Tussen die rotse, waar die water vlak was, was daar altyd 'n waatlemoen en 'n kis bier wat staan en koud word. Ek kan myself nou nog sien: kaal-bolyf in my onderbroek, my neus vol soutwater en snot, my tone vol nat sand, uitasem van resies hardloop vir nog 'n skyf waatlemoen. Laasgenoemde was altyd vir my die hoogtepunt van die dag, selfs beter as die braai vleis. Al die grootmense behalwe my ma en een of twee ander grootmense, was altyd reeds vroegdag smoordronk. Mense baklei en dan soek iemand 'n mes. Ek het nooit gedink dis eienaardig dat my pa en my tannies en ooms altyd so vreeslik baie gedrink het op ons uitstappies na die see toe nie. Omdat ek opgegroeï het rondom grootmense wie baie gedrink het was dit ook vir my heel normal. 'n Uur of wat later was alles weer piekfyn en dan speel 'n oom kliphard musiek in sy motor terwyl almal dronk slow dance.

Op een uitstappie was was daar 'n familie wie nog harder partytjie gehou het as ons familie. Toe dit byna tyd was om huiستoe te gaan toe roep my oom vir my: "Kyk, daai dronklap gaan

sowaar van die rotse af duik.” Hy het direk op sy kop beland en was dood voor die branders hom kon wegspoel.

Ek gie vi Mr Fowler die blaai an, hy kyk ees it vi five minutes an, en dan vra hy my: “My broe, watte kak is dié?” Ek gie nie vi hom antwood ie. Ek sak my kop oppie bank, ek wiet hulle gan hom nul gie vi dai opstel, hulle gannie ees omgie oorrie feit dat Mr Fowler et impossibly self kan geskryf et ie, hulle gannit net soe bored ankyk en dismiss, maa ek worry nie, wan ek haat die Afrikaans teachers anyway, ek haat hoe hulle vi ôs force om boeke te lies van Dalene Mathee en poetry van DJ Opperman. As ek dai name sien dan wil ek virrie teacher vra: “Wat de fok het dié met my te doen, ek gie nie ’n fok om oo Ogilvy Douglas ie, Ogilvy Douglas isse cunt.”

Jare later, toe ek self Afrikaans en Engels geteach et by my ou high school, toe sê ek eendag vi my Afrikaansklas: “Skryf vi my iets oo waa jy vandaan kom, en skryf it soes jy praat.” Hulle het my net angekyk asof ek befok is. It het about drie Afrikaanse periodes gevat om hulle te convince om net te doen wat ek vi hulle fokken sê, hulle hoefie te vestaan hoekom ek soe sê nie. Ek was amazed deerie shit wattie laities geskryf et, terrified deu sommige vannie goed. Toe ek later ie dag met my vakhoof sit en merk en vi ha vetel vannie opstelle wat my klas geskryf et, vannie drugs ennie sex ennie violence, vannie abuse ennie trauma, toe sê sy asse kind vi ha sukke goed skryf, dryp sy hulle onmiddellik. “As jy skryf dan moet jy jou verbeelding gebruik, as jy wil praat oor daardie goed moet jy met die Voorligting-onderwyser gaan praat, die Afrikaans-klas is nie die plek daarvoor nie.”

Groot Verseboek

Yt *Chokers en Survivors*, 'n boek vol gedigte wat dee mense as controversial gesien was was die gedig “Groot Verseboek” ytgesonder as particularly controversial. Joan Hambidge in ha resensie het gesê: *Die verse speel die spel van die inconnu, van afwysend staan teenoor die kanon, maar terselfdertyd is daar meer as genoeg blyke dat die digter presies weet wat hier aangaan. Ons sien dit byvoorbeeld in die reeds genoemde motto's, maar ook in die gedig “Groot verseboek” (38): Die digter sien homself as die “foremost authority op useless poetry”, want in die wêreld waarin hy hom bevind, is die digkuns bepaald 'n luukse.*

Tertius Kapp in sy resensie vi *Tydskrif vir Letterkunde* stel it soe: *Die ongëergde houding oor die kanon, die ouer geslag in die algemeen en die akademiese wêreld in besonder is 'n deurlopende tema (en 'n welkome een). Hierdie tema word die sterkste weergegee in die gedig “Groot Verseboek”, wat die meeste aandag in resensies gekry het. Die beeld van die digter wat met die hoop op seks luister na voorlesings uit die Afrikaanse kanon (“Ek ken allie shit al by heart”) is prikkelend, maar die eindeffek val plat. Anders as in digters soos Koos Kombuis of Loftus Marais se spottende of parodiërende omgaan met kanonieke digters, word hier net enkele name van “useless” digters genoem (Cussons, Van Wyk Louw, Jonker) en sydelings verwys na Christus-beelde (waarskynlik Cussons). Die digter wil oënskynlik daardeur op 'n kras manier verbintenis met 'n vroeër geslag digters ontken. Om byvoorbeeld Cussons se lydingsverse “nutteloos” te noem, ontken op onsensitiewe wyse die ervaring van 'n groot groep lesers. En om in 'n gedig op ondigterlike wyse vroeër digters te ontken, is ironies op wyses wat dalk nie deur die digter self bedoel word nie.*

Eestens voel ek ek moet noem dat it boekdele sê van Afrikaans literatuur, wat hoofsaaklik dee wit mense gepopulate wôd, dat 'n gedig oo ou, dooie, wit skrywers vi hulle die meeste

attention deserve inne boek waa ek oek skryf oo 'n vie jaa oud kind wat 'n hele bottel wyn opdrink vi krismis (“Esprit”), om net een voorbeeld te noem van dinge wat vi my persoonlik meer concerning sou wies. Wat vi my meer surprising was, was die unwillingness van beide resenseerders om te consider dat die Afrikaanse kanon vi my nie soe belangrik mag wies soesit vi hulle issie. Hulle gebryk die parameters van wit Afrikaanse digkuns ommie value van Kaapse Afrikaans digkuns te measure. Die digter en political activist Amiri Baraka sê: *Words’ meanings, but also the rhythm and syntax that frame and propel their concatenation, seek their culture as the final reference for what they are describing of the world.* Die is even meer pronounced binne 'n culture wat gebou is op apartheid geskiedenis. Beide reaksies skrie vi my: hy kannie ernstig wiessie. Hambidge vewys na ‘die spel van die ‘inconnu’ en ‘maskerspel’. Die resensies gan oo narie twiede opsie en ignoreer die eeste: namens dat my relationship met Afrikaanse skrywers dramatically different is tot hulle sin. En hoekom sou it ienagge anne way wies? Ôs praat hie van literatuur wat gedurende apartheid geskryf was dee wit mense vi anne wit mense. Ek sien niks van myself innie gedigte vannie skrywers innie *Groot Verseboek* ie. As ek sê: *ek et 'n horrible Afrikaans vocabulary/ Soe helfte vannie tyd vestaan ekkie waavan die cunts/ innie Groot Verseboek praatie*, hoekom wôd daa niks voorsiening gemaak virrie moontlikheid dat ekkit letterlik bedoel ie?

Bryn mense vanne generation voo my, asse antidote virrie coon stereotype wat bestaan van ôs het assimilate into wit Afrikaanse culture, asse manier om hulle self te distinguish van “anne coloureds”. *The culture of the powerful is very infectious for the sophisticated, and strongly addictive. To be any kind of “success” one must be fluent in this culture. Know the words of the users, the semantic rituals of power. This is a way into wherever it is you are now, but wish, very desperately to get into*, sê Baraka, en reinforce maa net my suspicion dattit vi swat mense wat onne wit mense moet liewe orals dieselle is.

Kan it wies dat ek 'n goeie Kaapse Afrikaanse wooreskat het en dattit genoeg is om goeie Kaapse Afrikaanse gedigte te skryf? Of issit dat Kaapse Afrikaans nie gesien wôd assie taal van intelligent belese mense nie? En hoekom asse wit, educated Afrikaans-sprekende mens vi my sê dat hulle nie helfte vannie woore vestaan wat ek skryf ie (wat often gebee) is daa niks stigma daa an attach ie? It issie 'n reflection op hulle education of hulle ability om taal te gebryk ie.

As bryn mense in wit spaces gan is daa 'n vewagting dat ôs moet code-switch. Ôs moet Standaardafrikaans praat. *Even speech then signals a fluency in this culture. A knowledge at least of. "He's an educated man," is the barest acknowledgement of such fluency ... in any time.*

En as bryn studente Afrikaans studeer wôttit vestaan dat hulle in Standaardafrikaans moet skryf en preferably oo Standaardafrikaanse skrywers. Hulle wôd vewag ommie kanon te lee, maa wat as ôs on principle die kanon reject? Mag ôs dan nie mee Afrikaans studeer ie? Op skool was ôs Standaardafrikaans gelee as ôs hystaal. In retrospect seem it nie net vekeed ie, maa it seem soese form van violence niks different an lyf straf ie. En nog altyd meer as 20 jaa na apartheid issit unchanged. Oppie selfde tyd baklei Afrikaanse Universities om Afrikaans te behou as onnerig taal. Ek vind it inconsistent en contradictory dat selfs coloured academics sal skryf oo Kaaps in Standaardafrikaans. Often dieselle mense wie in defense van Kaaps vi Adam Small sal quote toe hy geskryf et:

Kaaps is nie 'n joke nie
Dis 'n straight en diep taal vannie mense
waar hulle in gebore word en eerste kwyl
en dan allie transactions van hulle lewe in beklank
hulle bietjie maybe baie liefde seek, en haat
en dan, daa' byrie final beacon vannie dood in sterwe,

Ek vestaanit ie, issie taal kompleks genoeg om jou hele liewe in te liewe met al sy complexities? Issie taal subtle genoeg om jou laaste woore in te sê? Maa it issie beskaafd of goed genoeg omme academic essay in te skryf ie?

Disco, 'n bespreking

Disco, asse collective term vi veskillende vorms van dysfunctional behavior binne township communities

Omme konteks virrie woord “disco” se gebryk te gie: kom ôs sê ieman hang oorrie voojaat se miertjie en gesels met jou ma oo iets wat niks te doen het met disability grants ie, sê maa hulle gesels oo iets soesie feit dattie Syd-Afrikaanse regering nog nooit coloured mense raakgesien et ie. Die gesprek sal yteindelik ytloep, en wat volg isse kot stilte. Soe na 'n miniet of twie ees veby gedraf et sal jou ma se vriend sug en sê, “Ja, ek sien ou Tops is oek nou oppie disco lyn.” Wat volg isse klein laggie tussen ie twie vriende wat half jokey en half jaloes is. Asof ou Tops R1500 gewen et byrie Lotto. SASSA geld issie genoeg geld om oo opgewonne te raakie, maa is steeds geld, en as jy nie geld hettie, en jy bly inne hys vol mense wie nie wêk hettie, is als bieter as niks. En meeste mense oppie Kaapse Vlakte bly inne hys vol mense wie nie wêk hettie.

Mense wie swaakry volg mekaa se rise en fall soes ryk mense wie die stock market dophou. Elke dag val ieman wie giste gestaan et, en staan ieman wee wie giste gelêrit. As jy arm is en jy sien 'n anne arm pesoon sien 'n manier om geld te kry sône om iets illegal te doen, dan wonne jy nogal hoekom jy nie daa an gedink et ie. Asof omme mental breakdown te kry of jou rug byrie wêk te breek net nogge geldmaak-skema is. As jy hoor 'n familie-lid offe vriend vanne vriend was inne kar ongeluk issie eeste vraag wat gevra wôd baie kee nie offie pesoon innie ongeluk ok issie. Die eeste vraag is: “Was julle al byrie third-party?” En dai lei gewoonlik na 'n lang verhaal oo ieman wie die jackpot losgeslaan et die dag toe 'n trok hom omgestamp et. Die Third Party Road Accident Fund wôd somtyds gepraat van asof it ie twiede beste ding is na ommie Lotto te wen. Hoekom meer arm mense nie voo in karre instap

ie, isse plothole innie storie vannie lewens van arm mense. Dai is waarie klein bietjie jaloesie vandaan kom. Waarie gelagtery inkom is dat disco klein bietjie undignified is, it isse mark van uselessness. It is geld vi cripples en malletjies en oumatjies en oupatjies. As jy oppie disco lyn gan, sê jy vi ammel in effect jy het yt planne gerun om te survive op jou eie. En contrary to wat mense somtyds dink van arm mense, is om self-sufficient en autonomous te wies belangrik vi ôs.

Daa is min losstaande gedigte in *Disco*. Die groot meederheid vannie gedigte speel saam om different aspects van trauma en hoe mense in townships daamee deal te highlight, of liewe commentary oppie effects van poverty oppie psychologies van mense wie niks hope het daavan om ooit free te kom van hulle depressing circumstances ie. Baie vannie gedigte vorm ook deel van archs wat reeds begin in vorige digbundels, soesie gedigte oo Boy.

Boy maak sy eeste veskyning reeds in my debut digbundel *Chokers en Survivors* innie gedigte “Esprit” en “Maya en Mr Piel”. Later veskyn hy wee in *Alles Het Niet Kom Wôd* innie gedig “Saggias”, my tweede digbundel. Boy, meer as ienagge character oo wie ek skryf, is ieman met wie ek ’n stêk connection voel. In Boy sien ek ’n anne version van myself. Ek is als wat hy nie kon wiessie, en hy is als wat ek maklik self sou wies as dinge net klein bietjie annes ytgedrai et.

Boy is in 1955 gebore in Bishop Lavis, inne familie van ag kinnes. Sy pa was lief virrie wyn, sy ma ’n godsdienstige vrou. Hy isse sensitive, unique, creative pesoon wie ingesluk was deerie koue wreedheid van Bishop Lavis. In *Disco* is Boy die cornerstone vannie bundel. Sy fall from grace is epic, die contrast tussen wie hy was as kind, jongman en asse groot mens is

soe drasties dattit symbolic wôd. Die boek is nie net exclusively oo hom ie, maa it is in gees vi hom geskryf. Boy is based op my ma se broe Klonka wie se regte naam Douglas Africa is. Boy veskyn in *Chokers en Survivors* ees asse perephiral figure innie lewens van sy ex-vrou, Maya/Moeneera en sy drie kinnes, Faheem/Adiel, Sieda/Maira en Riefka/Kashiefa. In *Disco* focus ek meer vanne lig op hom. Innie nuwe gedigte is hy 'n character wat ek heeltyd na terug kom. Oek in *Disco* is daa 'n meer kronologiese vetelling van Boy se storie, meer biographical innie sin dat die gedigte oo hom hie loosely begin by toe hy gebore was en in snippets wys hoe hy ytrafel. Natuulik maak die prentjie net heeltemal sin vi jou as jy *Chokers en Survivors* en *Alles Het Niet Kom Wôd* gelies et. It was altyd my bedoeling dat my digkuns 'n interconnectedness het, soes een lang boek van gedigte waa veskillende aspekte belig wôd in veskillende bundels maa dat die geheel saam fit soese puzzle.

**'n Kot geskiedenis van Klonka/Dougie/Douwtjie/Dawood/Appels/Douglas Africa soes an
my oovetel dee sy suste, my ma Charmaine Africa, neegeskryf dee my in ha idiolek en
variant van Kaaps**

Klonka, Dougie, Douwtjie, Appels, Douglas noem hom wat jy wil, hy antwood op ammel. Dais al die name wat hy genoem wôd, maa hy vekies Rasta deesdae. Ôs, sy familie, vekies Klonka. Hy was gedoep Douglas Anderson Africa. Toe Klonka gebore wôd, die eeste suunskind, vyfde inne ry van ag kinnes, was sy pa se beste vriend slegs drie maande dood. Hy kon nie swem ie, en toe hulle boat innie diep sea capsized, het hy verdrink. Douglas Anderson was sy naam en sy bynaam was Klonka. Ôse Douglas het dié man se naam én bynaam gëerf. Sootvan 'n tribute van Derra an sy oorle beste vriend.

Klonka was annie stil kant, het nooit baie te sê gehad ie, maa wat min kon miskyk was sy pynlike netjiese vookoms. “Mattie,” sê antie Mary an Klonka se ma, “hoe lank gan ôs nog vi die klôgoed wag? Ôs moes al jare trug weg gewies et.” Klonka is oppad yt met sy ma en ha suste, antie Mary. Ongelukkig is daa nie parrafîn virrie primus ie, en hy kan nie sy khaki kotbroek stryk ie. Hy gan nêrens mette gekrikkelde broek ie. Nou het hy sy broekie mooi in sy nate gevou, tussen bryn papie gesit en getrap met alle geweld oppie broekie om nate te vorm. Sy tan sandals staan eenkant blink gevryf met Tony Red skoenpolish. Klonka bring niemand innie skanne met sy vookoms ie. Nie ees vi antie Mary wie it nie kan vedra om op ienagge mens te wag ie. “Aitsa,” sê sy toe hy yteindelik ytkom, “wie wil dan nou nie hê nie.” Klonka het nog 'n netjiese jongman gewôd, 'n baie stylvolle jongman.

Ammel wou sy vriend wies, hy het baie vriende gehad. Hy was nou wel ie soesie oumense sê 'n 'boeke klong' ie. Hyt jaar na jaar op sy gatvel deegeskraap narie voggene stanned. Maa hy

hette teken talent gehad wat nog nooit in Bishop Lavis gesien wassie. In sy stiltyd het hy somme soe op blaaie geteken ennit lat rondlê. Ammel wat sy kuns gesien et was geskok daa dee. Toe die blaai vi hom te klein begin voel et, het hy beslyt om somme oppie hys se miere te begin teken. It was een goeie dag toe die Jood wie antiques van die bryn mense koop tien pryse wat seemaak as jy nou daa an dink daa instap en oepmond staar na Klonka se paintings tien die vookame miere. “This is a masterpiece,” sê hy. “Who is the artist?” wil hy wiet. Klonka se ma sê dat it ha suun is. Die ou witman wil onmiddelik vi Klonka onne sy vlerk in niem, maa sy ma het geweier. Toe hy yteindlik Klonka se ma oorreed, toe wil Klonka nie mee nie. En soe het Klonka vi jare maa net op miere en papiere geteken.

Die jare het angestap en Klonka hette wêk gekry, na hy skool in stanned vyf gelos et. Sy ma was baie opgemaak met hom wie sy paypakkie net soe toe hystoe gebring et. Dan het sy vi hom 'n sakgeldjie gegie en daamee het hy homself lekkie ytgesort. Hy het sy spray en alles wat norag was gekoop ennie res weggesit. Hyt 'n baie groot liefde vi music gehad, nog steeds eintlik. Toe hy genoeg opgespaar et, toe koop hy vi hom 'n hi-fi radio by Lewis Stores. Die een mettie turntable. Elke Vrydag na dai het hy vi hom 'n seven-inch single offe long player gekoop. Dan blêr die music vanaf Vrydag tot Sondag laat. Al sy vriende het by hom kom sit en lyste en Klawejas speel. Som hettie ees geworry om hystoe te gannie. Eendag beslyt hulle ommit 'n bietjie vêder te vat en hulle bring nou somme ses kanne Virginia oek saam om te drink tewyl hulle Klawejas speel. Klonka drink oek saam. Sy ma is ongelukkig met wat sy sien. Sy sit somme stop annie kaatspelery ennie drinkery. Sy haat wyn. Die wyn het ha plek in ha man se liewe gevat. Hy slaap nou mettie bottel langs hom innie kooi. Klonka beslyt hulle moet maa nou by sy vriend Kaffetjie wie oppie hoek se hys bly vêder speel. Mev Carelse, Kaffetjie se ma, is bekeer en stem ie saam met dié saak ie, maa Boeta Chris, sy pa, is

oo Klawejas soes hy net oo syp is. Kaffetjie se jaat wôd die jaat en toe hulle ees 'n kerrim bôd daa inbring toe wôd it ammel se ythang plek.

Kaffetjie hette suste gehad mettie naam van Sandy wat mal oo Klonka was. Kot voo lank wôd sy Klonka se meisie. Dennis, Klonka se ouer vriend, het wee 'n niggie wie ammel somme Mientjies roep. Sy is oek velief op Klonka. It wassie lankie offie twie baklei oo Klonka. Klonka beslyt hy hettie tyd ie en na dai begin hy airreste sy nawieke innie Paarl deebring. Daa kye hy met sy ma se niggie en ha drie dogtes. Hy vattit soe it gie vi Mientjies en Sandy tyd om te kalmeer. Klonka se hele span gan natuulik saam. Hyskant het die Restuarama toe net beslyt om hulle deere oep te maak. Is toe wat dinge rêrag begin ve'anne. Klonka dye sy hare blond en straighten it. Sy vriende Bob en Lean doen ie selfde. Hulle is nou Cats. Eintlik Hipcats. Hulle kan goed dans, lyk stylish en ryk lekkie. Die Restuarama lok mense van oral af. Saragmarrag issit die matinee dans en Vrydag en Saragaand issit ie Rockets. Vi elke dans het Klonka 'n veskillende outfit. Hy trek baie aandag en baie meisies let hom op. Maa it issie span van Bonteheuvel wat Klonka se aandag trek. Die drie meisies wie allie pad ytie Bonteheuvel narie Restuarama kom wôd Klonka se beste vriende. Al stel hy eintlik net belang innie een van hulle. Ha naam was Moeneera. Mooi meisie, lig van klee, gladde hare, skraal lyfie. Alles wat Klonka van hou. It wassie lankie, toe wôd Moeneera en Klonka 'n item.

Moenera se pa hettie van Klonka gehou nie. Hyt selfs die polisie gestuu om sy dogte by Klonka te gan hal. Moeneera wil niks vestaanit ie. Ha pa het ha selfs innie hond se hok lat slaap om ha 'n les te lee. Niks maakie. Nie lankie, en toe vewag Moeneera en Klonka hulle eeste kind. Klonka en Moeneera moes onmiddelik trou.

Klonka se ma wie nog nooit van Moeneera gehourit ie, wassie ees byrie troue nie. Klonka het Muslim gedrai en sy naam veanne vanaf Douglas na Dawood. It is ees na hy gesoenat was en homself ampe dood gebloei et wat sy ma hom gan sien it. Toe hy ha sien, sê hy vi sy ma hy willie bly by Moeneera se mense nie, hy wil hystoe kom. Sy ma het ingestem, en Klonka en Moeneera het na ha toe getrek. Hie het die ware Moeneera na vore toe gekom. Sy en Klonka het dag en nag baklei. Moeneera was vol moeligheid en dai grênd Klonka het oonag inne ouer mens veanne.

Hulle het nog twie kinnes kot narie eeste gehad. Klonka se vriende hettie mee vi hom kom visit ie, maa hy is nog altyd soe pynlik netjies, nou op sy kinnes, Adiel, Maira en Kashiefa. Hulle is pienk as hulle klaa gewas is, maa nog steeds vind Moeneera fout. Gedurende die tyd kry hulle hulle eie hys. Klonka se familie bly maa weg wan it bly skel en baklei.

Eendag vedwyn Klonka totaal en al. Sy ma is yt ha vestand yt van worry. Sy suste Charmaine bel die hospitale ennie tronke, selfs ie lykhys innie Sout Rivier. Hyt soese grootspeld vedwyn. Is ees toe sy suste sy Muslim naam, Dawood noem by Pollsmoor, sê hulle hy is daa. Charmaine vat vi Moeneera saam en vat die trein Tokai toe, Pollsmoor toe om vi Klonka te gan hal. Die polisieman vedydelik dat hulle hom innie Beaufort-Wes innie trein se toilet gekry et sône 'n kaatjie oppad Johannesburg toe. Sy suste betaal die fine en hulle gan roep hom. Die bewaader skrie: "Dawood Africa", maa niemand kom ytie. Hy probee al Klonka se name, maa niemand kom ie. Dis ees wanne hy "Dagwood Africa" skrie wat hy ytkom. Hy wat Klonka is is vrek kwaad.

"Hoekom het jy my nie hie gelossie. Ek en Kopdie deel 'n sel en ôs het nouees begin bond," vra hy sy suste.

Charmaine raak nou kwaad, gryp vi Moeneera en sê: “Vat jy nou oo, ek gan nou hystoe.”

Klonka kom ees laat skare byrie hys an, baie kwaad vi sy ma.

“Die kind se kop issie reg ie,” sê sy. “Wat het dai slamse varke met my kind gemaak?”

“Hulle het my goed ingegie,” sê Klonka. “Ek het gesien.”

“Vylgat doekoms,” antwood sy ma.

Klonka is toe wee weg hystoe saam Moeneera. Nou behandel hulle hom ees sleg. Elke kee as daa ’n stryery is bel sy ha pa. Dan kom die hele gesin om hom te slaan. Is ma, pa, vyf broes en twee sustes. Ammel slaan. Hulle sit hom yt sy eie hys yt. Hy slaap nou innie boem innie jaat. Een Saragaan braai hulle reg onne die boem waa in hy slaap. It moet sieke die lekkie ryk vannie vleis gewiessit, wan voggene oomblik val hy innie braaibak. Tóé slaan hulle hom. Klonka issie mee homself ie. Hoe loep innie strate rond. Begin nou dagga roek. Een goeie dag vedwyn hy net wee. Vi byna drie maande die kee. Sy suste soek hom nog, maa nieman gie mee rêrag om oo Klonka nie. Net sy ma. Charmaine kry hom wee in Pollsmoor, die kee vi shoplifting. Sy betaal wee die fine en bring hom hystoe. Die kee is hy bly sy het hom kom hal.

“Wat het jy dan geshoplift?” vra sy.

“Nei, jy make ek’t ’n brood geshoplift, toe kom ek weg. Maa, toe dink ek soe jy make, ’n stukkie kaas sal nou lekkie oppie brood wies. Toe gan ek wee in virrie kaas toe vang hulle my, jy make.”

Hyt nou selfs ’n anne manier van praat gehad. Tewyl die angan jol Moeneera mette getroude man, sy is nou klaa met Klonka. Sy trou mettie man na sy vrou hom geskei et, en na sy self vi Klonka geskei et.

Klonka beslyt om sy hare te dread enne rasta te wôd. Eendag sien hy een van sy sustes se kinnes het vi hulle 'n klein hokkie gebou in sy ma hulle jaat om in te speel. Hy slaan die hokkie af en skel hulle yt oo hulle die jaat soe mossag lat lyk. 'n Wiek later bou hy vi hom 'n hokkie in sy ma hulle jaat en bly nou daa. Hyt nieuwe vriende. Sy vriende behoot annie klas wat bekend staan as buttonkoppe, veslaafdes an Mandrax pille. Sy pa haat hom. Sy ma vat hom hospitaal toe om te kyk of hulle hom kan help, maa hulle sê daa is niks fout ie, hy moet hom regruk. Klonka het hom nooit reggeruk ie. Hy het net erger gewôd.

Hy het vi homself 'n blik kitaa gemaak en as hy soe geroek is begin hy innie mirrel vannie nag te sing en kitaa speel. Songs wat hy self compose et.

“Die vark is mal,” skrie sy pa.

Klonka skee blaaie ytie Bybel, net die boek van Openbaring dan swai vi hom pilletjies om te roek.

“Hoekom sal jy dan die Bybel gebryk?” vra sy suste Charmaine.

“Nou jy kry,” begin Klonka “as jy die Woord lies, sit hy heeldag in jou fokken kop, maa as jy die Woord roek, kan jyrit wee ytblaas. En dan wôd fokkel geopenbaar. Jy make.”

Klonka is nou drie en sestig jaa oud. Meeste dae sal jy hom kry oppe sand sypaadjie kry sit innie Bishop Lavis. As jy veby hom stap sal hy miskien iets sê soes: “Donasie virrie nasie daa nie?” Anne tye sal hy net sit op sy hurke en stiptelik voo hom ytkyk. Daa is dae wat hy sal sing en baie praat, en dan vi wieke daana sal hy nie 'n woord sê nie. Somtyds trek hy hom kaal yt innie voojaat en spyt homself af mettie hosepipe. Somtyds sal hy virre half-uur staan innie spiel en wêk op sy vookoms, al is sy klere 'n combination van een vannie klein kinnes se ou klere en klere wat iemand weggegooi et. Somtyds sal hy die jaat skoonmaak, en allie

rubble en vullis soe mooi pak dattit lyk soese tuin inne Chinese painting. Wat Klonka dink wiet niemand.

Sy kinnes is nou grootmense met hul eie kinnes, wie hulle pa kan sien wanne hulle wil. Sy jongste dogte Kashiefa praat al vi jare nie mee met ha pa nie. Sy ontken heeltemal dat hy ha pa is. Hulle ammel het rowwe lievens geliewe. Kashiefa hette druggie enne prostituut gewôd toe sy nog jonk was, Maira was molesteer dee ha skoonpa, en kot na dai het sy maa die skool gelos, vroeg getrou en saam-saam het sy en ha man voltyds begin drink. Adiel, al een van Klonka se kinnes wie geheg gebly et an sy pa, was meer keer innie tronk as wat hy kan onthou. Hy roek buttons met sy pa. Die laaste wat ek vi Klonka gesien paint et, was ampe tien jaa geliede nou. Hy hette portrait gepaint van Tupac. Ammel wil die painting by Klonka gekoepit. Mense het hom honnede rande geoffer daavoo. Maa hy het vi ammel nuu gesê. Yteintlik het Adiel hom oorreed ommie painting vi hom te gie. Adiel hettit virre wiek gehou, en toe virre R25 vekoep, wat hy in vyf miniete ytgeroek et. Na dai toe veloo Klonka heeltemal sy lus vi paint.

Bronnelys

ADL. (2013). Louis Ferdinand Céline interview - English subtitles- Voyons un peu -

https://www.youtube.com/watch?v=AtsL4Ll2o_0

Baraka, A. (2010). "Expressive Language" from *Home: Social Essays*. New York: William Marrow & Company.

Ayer, D. (2001). *Training Day* Warner Bros.

Brunner, E. *Modern American Poetry*.

http://www.english.illinois.edu/MAPS/poets/a_f/forche/witness.htm

Celine, L.F. (1983). *Journey to the end of the night*. New York: New Directions Publishing Corporation.

Chandler, R. (1988). *The Simple Art of Murder*. New York: Vintage.

Coetzee, J. M. (2002). *Youth: Scenes from Provincial Life*. London: Secker & Warburg.

Dante. (1996). *De Vulgari Eloquentia*. Berkeley, University of California.

De La Rocha, Z, Meline, J, Render, M. (2016). *A Report to the Shareholders/Kill your Masters*. Run the Jewels Inc.

Evenson, B. (2002). *Altman's Tongue: Stories and a Novella*. University of Nebraska Press

Forché, C. (1981). "The Colonel". *The Country Between Us*. New York: Harper Collins Publishers Inc.

Hambidge, J. (2013). *Woorde Wat Weeg* (Blog).

<http://joanhambidge.blogspot.com/2013/07/nathan-trantaal-chokers-en-survivors.html>

Kapp, T. (2014). *Tydskrif vir Letterkunde*.

http://www.letterkunde.up.ac.za/resensies/51_2/23%20Resensies%2003%20Kapp%20WEB.pdf

Keats, J. (1970). *Letters of John Keats*. Oxford: Oxford University Press.

Le Carré, J. (2011). *The Little Drummer Girl*. Penguin Books. Levi, P. (1984). *The Periodic Table*. New York: Shocken Books.

Lepule, T. (2018). *Weekend Argus*.
<https://www.iol.co.za/weekend-argus/child-soldiers-are-terrorising-cape-flats-communities-says-study-14950004>

Remarque, E.M. (1975). *All Quiet on The Western Front*. New York: Fawcett Crest.

Saviano, R. (2015). *theguardian.com*. <https://www.theguardian.com/world/2015/jan/14/-sp-roberto-saviano-my-life-under-armed-guard-gomorra>

Saviano, R. (2008). *Gomorra*. New York: Picador Publishers.

Small, A. (1979). *Kitaar my Kruis*. Pretoria: HAUM-Literêr.

Steigerwalt, G.L. (2014). *Origins and evolution of the Italian language*
<https://italoamericano.org/story/2014-10-1/Language>

Terblanche, E. (2014). *Peter Blum (1925-1990)*.

The Editors of Encyclopaedia Britannica. (2018).
<https://www.britannica.com/biography/Jean-Giono>
<https://www.britannica.com/biography/Francois-Mauriac>
<https://www.britannica.com/biography/Henry-Montherlant>
<https://www.litnet.co.za/peter-blum-1925-1990/>

Trantraal, N (2017). *Alles het niet kom wôd*. Kaapstad: Kwela Boeke.

Trantraal, N (2013). *Chokers en Survivors*. Kaapstad: Kwela Boeke

Trantraal, N (2018). *Wit issie 'n colour nie*. Kaapstad: Kwela Boeke

Williams, W.C. (1954). *The Poem as a Field of Action*. New York: New Directions Corporation.

Williams, W.C. (1962). *This is Just to Say*. New York: New Directions Publishing Corporation.